

Národní institut kvalit a excelence zdravotnictví

Nový systém NIKEZ pro tvorbu a publikaci doporučených postupů v ČR

Koncepce systému tvorby a publikace doporučených postupů v ČR.....	2
Mezinárodní spolupráce a garance	3
Nová „Metodika tvorby a aktualizace doporučených postupů a operativních doporučení	8
OBSAHOVÉ DEFINICE – SD -> OD -> DP	13
PLNÁ ELEKTRONIZACE AGENDY – Centrální evidence NIKEZ	15
Priority tvorby DP/OD a harmonogram.....	20
Výuka a vzdělávání	27
Organizace národních a mezinárodních KONFERENCÍ a odborných akcí.....	28

Koncepce systému tvorby a publikace doporučených postupů v ČR

Stručný souhrn a koncepce systému

Nový systém tvorby a publikace doporučených postupů (DP) a operativních doporučení (OD) v České republice (dále v ČR) byl navržen s cílem sjednotit procesy a zvýšit efektivitu tvorby klinických i organizačních doporučených postupů a zvýšit kvalitu a bezpečnost zdravotní péče v ČR. Současný stav byl charakterizován nedostatkem standardizace, nekoordinovanými procesy a omezeným využitím mezinárodních metodik a zkušeností založených na důkazech.

Nový systém zajistí:

- Transparentní a jednotný proces tvorby DP.
- Plnou elektronizaci agendy.
- Integraci nejnovějších vědeckých poznatků do praxe.
- Zvýšení bezpečnosti pacientů a kvality zdravotní péče.

Ačkoli v české legislativě není explicitně uveden pojem “Evidence-Based Medicine” EBM (medicína založená na důkazech) nebo pojem doporučené postupy, jsou tyto principy zakotveny v různých právních předpisech týkajících se poskytování zdravotní péče. Klíčové zákony, které se dotýkají aplikace principů EBM a z nich logicky vyplývající potřebu doporučených postupů, zahrnují:

- Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách.

Tento zákon zdůrazňuje poskytování zdravotních služeb na základě současného stavu lékařské vědy. To znamená, že zdravotní péče má být poskytována v souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky, což je jádrem EBM a DP.

Konkrétně se o doporučených postupech zmiňuje § 28 odst. 1 písm. b), kde je uvedeno, že poskytovatel zdravotních služeb je povinen poskytovat zdravotní služby v souladu s pravidly vědy a uznávanými medicínskými postupy.

- Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění.

V rámci úhrad zdravotní péče je kladen důraz na účinnost léčebných postupů. Úhrada je podmíněna doložením, že daný postup nebo lék odpovídá současnému stavu medicíny a je podložen relevantními důkazy.

- Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získání odborné způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání

Požadavek na celoživotní vzdělávání zdravotnických pracovníků zahrnuje získávání nejnovějších poznatků v oblasti medicíny, což odráží principy EBM.

- Zákon č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních

Stejně jako u lékařů se i u nelékařských zdravotnických profesí požaduje poskytování péče podle nejnovějších poznatků vědy.

- Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech

Tento zákon upravuje registraci, používání a distribuci léčiv. Aby bylo léčivo schváleno, musí být jeho účinnost a bezpečnost doložena důkazy získanými vědeckým výzkumem, což přímo souvisí s EBM.

Principy EBM jsou dále nepřímě reflektovány v řadě podzákonných norem, metodických doporučení Ministerstva zdravotnictví a odborných společností, které slouží jako základ pro standardizaci a optimalizaci zdravotní péče.

Nicméně, by bylo vhodné ve výše uvedené legislativě jasněji definovat, co je skutečný kvalitní recentní doporučený postup, zavést jasná pravidla stran toho, jak tyto materiály mají vznikat, kdo je má vydávat a kdo je má vypracovávat a kdo a jak je má implementovat.

Analýzou v roce 2017 při přípravě pilotního projektu “Klinické doporučené postupy” (dostupné [ZDE](#)) bylo zjištěno, že v ČR do roku 2017 vytvořili odborné lékařské společnosti a profesní organizace cca 3000 dokumentů, které nazývali “doporučenými postupy,” avšak tyto materiály nemají jednotnou metodiku, formu, relevanci a kvalitu. Nízký počet takto vytvořených materiálů by obstál při hodnocení kvality pomocí mezinárodního standardizovaného nástroje AGREE II (je součástí Metodiky dostupné [ZDE](#)).

Proto byl vytvořen pilotní projekt “Klinické doporučené postupy”, který položil základy tvorby kvalitních, robustních a důvěryhodných doporučených postupů (DP). Po úspěšném ukončení pilotního projektu, byl získán nepřímo navazující projekt “Komodor” (CZ.03.02.02/00/22_046/0002016): Koncepce pro zajišťování a monitorování kvality (quality assurance frameworks) zdravotních služeb a bezpečnosti pacientů založená na systematické podpoře datově orientovaného a informovaného rozhodování (dostupný [ZDE](#)), který se zaměřuje na novou tvorbu operativních doporučení OD a z nich tvořených indikátorů kvality (IK). V lednu 2023 vznikl Národní institut kvality a excelence zdravotnictví NIKEZ, který systematizoval tvorbu národních DP, OD a IK. Pro tuto agendu vytvořil na základě projektů KDP a Komodor inovovanou metodiku (dostupná [ZDE](#)), plně elektronizovanou Centrální evidenci (CE) DP, OD, IK a SD (souhrnů důkazů) (dostupnou [ZDE](#)).

Vizí do budoucna by mělo být ukotvení tvorby “Národních doporučených postupů” v systému NIKEZ a NIKEZ v legislativě, aby všechny nově vznikající doporučené postupy používali striktně Národní metodiku tvorby doporučených postupů (dostupnou [ZDE](#)) a používali k tomu CE (dostupnou [ZDE](#)). Pak bude systém jednotný, všechny národní doporučené postupy budou kvalitně zpracovány podle principů EBM a budou všechny na jednom místě, publikovány jak v CE tak ve věstníku Ministerstva zdravotnictví ČR (MZČR). Takové doporučené postupy budou jednoznačně informovat rozhodování v klinické praxi, ve zdravotní politice, budou sloužit jako informace pro pacienty s propojením na Národní zdravotnický informační portál (NZIP) (dostupný [ZDE](#)). Pokud vznikne doporučený postup mimo systém NIKEZ nebude mít potenciál informovat zdravotní politiku a nebude publikován ve věstníku MZČR ani v CE.

Mezinárodní spolupráce a garance

Hlavní rolí Metodického centra NIKEZ (MCN) je metodologická podpora tvorby vysoce kvalitních důvěryhodných doporučených postupů (DP), operativních doporučení (OD) a souhrnu důkazů (SD), který slouží jako podklad vzniku DP a OD. Důvěryhodné DP jsou základním kamenem tvorby doporučení na podkladě důkazů řešící jak klinické otázky, tak otázky z oblasti veřejného zdravotnictví a zdravotní politiky.

V současné době jsou kvalitní DP/OD vytvářeny na podkladě mezinárodně uznávaných metodik, vytvořených především GRADE Working Group (dostupné [ZDE](#)). Metodika tvorby DP/OD vytvořená z metodik GRADE Working group je založená na tvorbě DP/OD na podkladě systematických review. Největšími celosvětovými lídry v oblasti tvorby systematických review je Cochrane Collaboration (dostupné [ZDE](#)) a JBI (dostupné [ZDE](#)). Z toho vyplývá, že aby mohl tým Metodického centra NIKEZ naplnit svoji roli v rámci metodologické podpory tvorby kvalitních DP/OD, musí být jeho členové nejen kvalitně vzděláni v těchto metodikách, ale také by měli být aktivně zapojeni do mezinárodních aktivit v oblasti vývoje metodologie tvorby DP/OD. Vzhledem k tomu, že hlavním posláním všech tří zmíněných mezinárodních organizací (GRADE Working group, Cochrane Collaboration i JBI) je mezinárodní spolupráce a podpora tvorby národních DP/OD ve světě, bylo přínosné založit v rámci Metodického centra NIKEZ spolupracující centra, a to: České Cochrane centrum, Síť českých GRADE center. Důležité je také uvést, že oddělení EBM a hodnocení kvality péče, ÚZIS ČR, které personálně formuje Metodické centrum NIKEZ je organizačním členem Guidelines International Network (dostupné [ZDE](#)). **Mluvíme tedy o čtyřech mezinárodních organizacích, které jsou pilířem Metodického centra NIKEZ a tvorby DP/OD v ČR.**

Mezinárodní poradní rada NIKEZ (dostupné [ZDE](#))

Obrovskou přidanou hodnotou Národního institutu kvality a excelence zdravotnictví (NIKEZ) je, že od 1. 8. 2023 má vlastní Mezinárodní poradní radu. Mezinárodní poradní rada je nezávislá rada, kterou tvoří v současnosti nejvýznamnější, celosvětově uznávaní experti ve všech oblastech, kterými se NIKEZ zabývá.

Členy této rady jsou **Catherine Spencer, MBA, OBE** (výkonná ředitelka Cochrane); **profesor Holger Schünemann, MD, PhD, MSc, FRCPC** (přední odborník na tvorbu doporučených postupů v oblasti klinické medicíny a veřejného zdraví; předseda GRADE Working group, předseda GIN, ředitel Cochrane Kanada; **profesor Zachary Munn** (ředitel Health Evidence Synthesis, Recommendations and Impact na School of Public Health na University of Adelaide; vedoucí Evidence Synthesis Taxonomy Initiative; zakládající ředitel JBI Adelaide GRADE Centre; předseda Guidelines International Network a výzkumný pracovník National Health and Medical Research Council); **profesorka Zoe Jordan** (výkonná ředitelka JBI a za posledních 20 let zastávala řadu vedoucích pozic v oblasti propagace a podpory zdravotní péče založené na důkazech po celém světě) a **profesorka Miranda Langedam** (členka správní rady mezinárodní sítě Guidelines International Network, členka rady pracovní skupiny GRADE, spolupředsedkyně nizozemské sítě GRADE a aktivní členka Cochrane, předsedkyně metodické skupiny GRADE pro „quality assurance frameworks“).

Hlavním úkolem poradní rady je poradenství v oblastech strategického plánování a komplexních cílů NIKEZ, poskytování zpětné vazby na zásadní strategické a metodické dokumenty a v neposlední řadě také dohled nad synergickým rozvojem NIKEZ s vývojem mezinárodních institucí.

Mezi nejdůležitější konkrétní řešení agendy patří například: prospektivní Centrální evidence doporučených postupů (DP) a operativních doporučení (OD) a její propojení s prospektivní registrací doporučení postupů u Guidelines International Network; tvorba indikátorů kvality (IK) na základě DP a OD; metodiky DP, OD a IK; komplexní systém managementu a hodnocení kvality; hodnocení komplexních ukazatelů zdravotnického systému ČR a hodnocení nákladové a obsahové heterogenity hospitalizačních případů v akutní lůžkové péči či téma srozumitelné a efektivní komunikace výsledků pro odbornou i širokou veřejnost.

NIKEZ má vlastní poradní radu složenou z mezinárodních expertů.

Mezinárodní poradní rada se může pyšnit celosvětovými odborníky v oblasti zdravotní péče založené na důkazech a všech souvisejících agend.

Catherine Spencer

Catherine Spencer je výkonná ředitelka Cochrane. Před nástupem do Cochrane v červenci 2022 působila Catherine tři roky jako výkonná ředitelka charitativní organizace The Seafarers' Charity, kde provedla restrukturalizaci, a změnila pozici charitativní organizace tak, aby mohla odpovídajícím způsobem plnit svou globální roli. Úzce spolupracovala s představenstvem a nejvyšším vedením, aby organizaci posunula od pasivního poskytovatele grantů k organizaci, která specifikuje grantové výstupy, zadává výzkumy s cílem zlepšit znalosti o potřebách námořníků, rybářů a jejich rodin a obhájí je na nejvyšší úrovni.

Před nástupem do The Seafarers Charity působila Catherine tři roky jako ředitelka pro komunikaci a řízení změn, včetně dlouhodobého působení ve funkci zastupující provozní ředitelky v ICDDR, komplexní mezinárodní zdravotnické výzkumné organizaci v Dháce v Bangladéši. Jako členka týmu nejvyššího vedení hrála Catherine klíčovou roli při vytváření organizační strategie a plánu její implementace. Catherine spolupracovala se zainteresovanými stranami, hlavními dárci, technickými experty, vládními odděleními a mezinárodními organizacemi.

Před svým působením v Bangladéši strávila Catherine sedm let ve Federaci armádních rodin na vedoucích pozicích, z toho tři roky jako výkonná ředitelka. Catherine byla také členkou správních orgánů a rad nejrůznějších grantových a advokačních organizací. Catherine, vedoucí pracovnice s patnáctiletou praxí, se zaměřuje na rozvoj lidí a prostředí, díky nimž organizace fungují.

Holger J. Schünemann

Holger J. Schünemann je profesorem na Department of Health Research Methods, Evidence, and Impact a Department of Medicine na McMaster University v Kanadě a na Humanitas University v italském Miláně. Vystudoval respirační a zátěžovou fyziologii, plicní biologii, epidemiologii, interní medicínu a preventivní medicínu/veřejné zdraví.

Od roku 2000 pomáhá přetvářet metodiku tvorby doporučených postupů v oblasti klinické medicíny a veřejného zdraví a metodologicky i prakticky přispívá k výzkumu syntézy znalostí, především díky své účasti ve vedení pracovní skupiny GRADE, které spolupředsedá. Je autorem více než 800 recenzovaných publikací (h-index 180/115 google scholar/web of science) a patří mezi 500 nejcitovanějších vědců v oblasti medicíny na světě.

Zachary Munn

Profesor Zachary Munn je zastáncem zdravotní péče založené na důkazech a zasazuje se o to, aby zdravotnická politika a praxe byly založeny na nejlepších dostupných důkazech. Je ředitelem Health Evidence Synthesis, Recommendations and Impact (HESRI) na School of Public Health na University of Adelaide; vedoucím Evidence Synthesis Taxonomy Initiative (ESTI); zakládajícím ředitelem JBI Adelaide GRADE Centre; předsedou Guidelines International Network (GIN) a výzkumným pracovníkem National Health and Medical Research Council (NHMRC). Je metodikem tvorby systematických review, doporučených postupů a implementace důkazů.

„Založení NIKEZ je pro Českou republiku důležitým milníkem na cestě ke skutečně efektivnímu a vyspělému systému zdravotní péče založenému na důkazech. NIKEZ (a Česká republika) jsou nyní v dobré pozici stát se světovým lídrem v oblasti tvorby doporučených postupů, převodu znalostí a využívání důkazů ke zlepšení zdravotnických systémů.“

Miranda W. Langendam

Miranda je profesorka epidemiologie, která se léta pohybuje ve zdravotnictví. Momentálně se zabývá především zdravotní péčí založenou na důkazech. Po doktorátu z epidemiologie z infekčních nemocí pracovala jako vedoucí výzkumná pracovnice v nizozemském Národním ústavu zdravotní péče a vedoucí pracovnice Cochrane Netherlands.

V současné době působí jako profesorka a hlavní výzkumná pracovnice na oddělení epidemiologie a datové vědy na Amsterdam Medical Centers (Amsterdamská univerzita). Těžištěm jejího výzkumu a výuky je metodologie syntézy důkazů, zejména tvorba a implementace doporučených postupů. Její výzkumný zájem zahrnuje široké spektrum témat: od vývoje základních souborů výstupů a nástrojů pro hodnocení rizika zkrácení až po hodnocení implementace doporučených postupů a vývoj metodických rámců.

Jako metodička se podílela na mnoha národních a mezinárodních doporučených postupech na různá témata, například pro WHO a Evropskou komisi. Je členkou správní rady mezinárodní sítě Guidelines International Network, členkou rady pracovní skupiny GRADE, spolupředsedkyní nizozemské sítě GRADE a aktivní členkou Cochrane. V rámci GRADE je také předsedkyní metodické skupiny GRADE pro „quality assurance frameworks“.

Jejím posláním je zlepšovat kvalitu péče prostřednictvím vývoje, hodnocení a zavádění metodiky tvorby doporučených postupů s cílem vytvořit vysoce kvalitní a účinné doporučené postupy.

Zoe Jordan

Profesorka Zoe Jordan je výkonnou ředitelkou JBI. Za posledních 20 let zastávala řadu vedoucích pozic v oblasti propagace a podpory zdravotní péče založené na důkazech po celém světě.

Zoe se daří zajišťovat významné komerční finanční prostředky na podporu globálních iniciativ v oblasti zdravotní péče založené na důkazech, navázala celosvětová partnerství, hojně publikuje a prezentuje o metodikách a rámcích pro zdravotní péči založené na důkazech, mezinárodní spolupráci a komunikaci ve zdravotnickém výzkumu.

V roce 2019 se Zoe stala držitelkou ocenění South Australian Telstra Businesswomen's Award pro veřejný sektor a akademickou sféru jako uznání ženám, které mění status quo a dlouhodobě se snaží posouvat svůj obor kupředu.

„Rozhodnutí převést spolupracující subjekt JBI v České republice pod Ministerstvo zdravotnictví je přelomové. Tento jedinečný přístup demonstruje národní závazek poskytovat důvěryhodné důkazy pro informování politiky a praxe napříč sektory a je důkazem tvrdé práce a odhodlání ředitele Českého JBI centra, Dr. Miloslava Klugara, a jeho týmu.“

První neformální setkání některých členů poradní rady proběhlo v rámci konference NIKEZ, která se uskutečnila 16.–17.10.2023 v Praze. První formální setkání Poradní rady a Metodického centra NIKEZ se uskutečnilo 8. 2. 2024. Metodické centrum NIKEZ je se členy PR v úzkém kontaktu. Všechny důležité metodické materiály jsou se členy PR průběžně konzultovány.

Slavnostní otevření mezinárodních center při NIKEZ

Součástí Konference NIKEZ 2023 (dostupné [ZDE](#)) bylo slavnostní otevření mezinárodních center: Cochrane Czech Republic (České Cochrane centrum dostupné [ZDE](#)), Czech Republic: A JBI Centre of Excellence (České JBI centrum excellence dostupné [ZDE](#)) a Czech GRADE Network (Sít českých GRADE center dostupné [ZDE](#)) při NIKEZ.

„Rozhodnutí převést spolupracující subjekt JBI v České republice pod Ministerstvo zdravotnictví je přelomové. Tento jedinečný přístup demonstruje národní závazek poskytovat důvěryhodné důkazy pro informování politiky a praxe napříč sektory,“ ocenila začlenění Českého JBI centra excellence pod NIKEZ výkonná ředitelka JBI Zoe Jordan. Shodně vnímali tento důležitý krok také zástupci GRADE a Cochrane, na konferenci NIKEZ 2023 reprezentováni Holgerem J. Schünemannem a Emmou Persad.

Důležité milníky mezinárodních center v roce 2024

Nejdůležitější činností založených mezinárodních centrech jak v roce 2023, tak v roce 2024 byla příprava nejvýznamnější vědecké události, na kterou čekal celý svět kvůli pandemii COVID-19 a ruské válce na Ukrajině 7 let. Jednalo se o Global Evidence Summit (dostupné [ZDE](#)), který tato centra pro Českou republiku získala, a kterou společně s Cochrane, JBI, GIN a Campbell organizovala. Vedoucí Metodického centra NIKEZ, dr. Miloslav Klugar, byl zvolen předsedou globální a místní organizační rady a také vědecké rady summitu, která byla složena z předních světových odborníků na problematiku doporučených postupů, syntéz důkazů, kvality péče, HTA, epidemiologie a veřejného zdraví (více informací o pořádaném Global Evidence Summitu je uvedeno níže v podklapitole „Organizace národních a mezinárodních KONFERENCÍ a odborných akcí“)

Přístup do Cochrane Library pro Českou republiku

Výsledkem spolupráce s Cochrane a jejich vydavatelským partnerem Wiley bylo zajištění bezplatného přístupu do Cochrane Library do konce října 2024 všem občanům České republiky. Cílem bylo zajistit široké veřejnosti i odborníkům v České republice přístup k vysoce kvalitním a nezávislým důkazům pro informované rozhodování v oblasti zdravotní péče.

Catherine Spencer, výkonná ředitelka Cochrane, k této iniciativě uvedla: *„Cochrane nadále zlepšuje zdraví lidí po celém světě tím, že produkuje důvěryhodné důkazy ve zdravotnictví. Jsme potěšeni, že můžeme oslavit dohodu Ministerstva zdravotnictví České republiky s naším vydavatelským partnerem Wiley. Tato dohoda zpřístupní naše důkazy v oblasti zdravotnictví z Cochrane Library všem po celé České republice až do konce října, i po skončení Global Evidence Summit.“*

Cochrane Library obsahuje:

- Více než 9 300 systematických přehledů a 2 300 registrovaných protokolů systematických přehledů.
- Doporučení v prostém jazyce, která jsou snadno srozumitelná i laikům.
- Přes 2 100 000 klinických studií.
- Více než 3 500 odpovědí na klinické otázky.

Cochrane je organizace zaměřená na produkci vysoce kvalitních důkazů pro zdravotní péči. Nepřijímá komerční financování, což snižuje riziko bias a zajišťuje věrohodnost a spolehlivost jejích výsledků.

Nová „Metodika tvorby a aktualizace doporučených postupů a operativních doporučení (dostupná [ZDE](#))

Obsahem zmíněného dokumentu je stanovit národní metodiku zajišťující jednotný postup při tvorbě doporučených postupů (DP), operativních doporučení (OD) a navazujících indikátorů kvality (IK); a také jejich centrální evidence a publikace pod záštitou Národního institutu kvality a excelence zdravotnictví (NIKEZ). Metodika poskytuje ucelený, ale nikoli vyčerpávající návod, jak tvořit národní doporučené postupy, operativní doporučení a indikátory kvality pod záštitou NIKEZ.

Předmětná metodika obsahuje tři hlavní části: **Souhrn** s jasným a stručným vysvětlením základních termínů, koncepcí a principů. **Hlavní text** poskytující návod pro přípravu národních DP, OD a IK. A **přílohy**, jež jednak vymezují procesní a organizační záležitosti tvorby, podrobně představují Centrální evidenci Doporučených postupů a Operativních doporučení a její náležitosti nutné pro zaevidování i zveřejnění DP/OD, a také pomocí edukačních případových studií poskytují detailní popis přípravy DP a OD.

Jak implikují předchozí řádky, Metodika tvorby DP a OD je již hotova, včetně všech důležitých a nezbytných částí (viz dále – obsah metodiky). Ačkoli metodika není rigidním materiálem, a kdykoli se objeví nová důležitá inovace (nové metodické postupy GRADE vychází cca 2x do roka) bude to metodiky bezodkladně zapracována.

V současnosti je také hotova anglická verze metodiky.

S vypracováním oponentských posudků souhlasili (dostupné [ZDE](#)): prof. Zachary Munn (přední odborník v oblasti tvorby doporučených postupů, systematických review, a implementace důkazů; bývalý předseda a člen řídící rady Guidelines International Network, ředitel Health Evidence Synthesis, Recommendations and Impact na School of Public Health na University of Adelaide, Ředitel JBI Adelaide GRADE centra); Dr. Marge Reinap (přední odbornice WHO na tvorbu doporučených postupů, zástupkyně evropské WHO, která ve WHO vede sekci tvorby doporučených postupů) a prof. Holger J. Schünemann (přední odborník na tvorbu doporučených postupů v oblasti klinické medicíny a veřejného zdraví; předseda GRADE Working group, Předseda GIN, Ředitel Cochrane Kanada), prof. Schünemann se pro vysokou zaneprázdněnost omluvil, že zatím posudek nevypracoval.

Odborný posudek od prof. Munna již byl obdržen, viz příloha 1 této zprávy, a vyjadřuje se o překládaném dokumentu velmi pochvalně a pozitivně hodnotí jeho přínos. V posudku například zaznívá: „*Inovativním aspektem této metodiky je integrace přístupu GRADE-ADOLPMENT (metodika, která má primární autorský podíl z České republiky), což jedinečně a chytře kombinuje adopci, adaptaci a de-novo tvorbu doporučených postupů. Tento inovativní způsob umožňuje efektivní, kontextově specifický vývoj doporučených postupů při využití existujících kvalitních mezinárodních doporučení, čímž se proces urychluje a je nákladově efektivnější.*“

Odborný posudek dr. Marge Reinap, viz příloha 2 této zprávy, se vyjadřuje velmi pochvalně a pozitivně k celé metodice a uvádí, že přístup ČR k tvorbě doporučených postupů systematizovaný v rámci NIKEZ byl inspirací pro WHO „Handbook for Guideline Contextualization“: „*Takovýto dokument je klíčový pro zajištění systematického, standardizovaného a důsledného procesu tvorby doporučení. Oceňujeme Českou republiku za vytvoření metodického materiálu, který je propojen s procesy a strukturami dostupnými pro tvorbu doporučení, jež mají za cíl splnit nejvyšší mezinárodní standardy v této oblasti. Tato metodologie efektivně využívá a odkazuje na existující celosvětově vědecky vyvinuté nástroje, zdroje a metody pro důvěryhodnou tvorbu doporučení, jako je například GRADE. Navíc je validována v rámci národního systému kvality v oblasti výzkumu, vývoje a inovací. Je rovněž v souladu s příručkou WHO Regionální kanceláře pro Evropu pro kontextualizaci doporučení, k jejímuž vytvoření český systém přispěl jako inspirace, neboť ukazuje proveditelnost navrhovaného přístupu ke kontextualizaci doporučení pro efektivní řešení prioritních zdravotních otázek.*“

Obě verze metodiky jsou zveřejněny na webových stránkách NIKEZ (dostupné [ZDE](#)).

Metodika tvorby a aktualizace doporučených postupů a operativních doporučení ve zdravotnictví obsahuje následující kapitoly:

Obsah.....	Chyba! Záložka není definována.
Přehled použitých zkratkChyba! Záložka není definována.	
Souhrn	Chyba! Záložka není definována.
1 Úvod – doporučené postupy a jejich typologie.....	Chyba! Záložka není definována.
1.1 Kritéria a výběr oblastí.....	Chyba! Záložka není definována.
1.2 Použití DP a OD.....	Chyba! Záložka není definována.
1.3 Plánování DP a OD.....	Chyba! Záložka není definována.
1.4 Certifikovaná metodika dle Metodiky M17+.....	Chyba! Záložka není definována.
1.4.1 Certifikovaná „Metodika – NmetS“	Chyba! Záložka není definována.
1.4.2 Podmínky a proces certifikace DP/OD coby „NmetS – Metodiky“ ^{8,9}	Chyba! Záložka není definována.
1.4.3 Postup přípravy a předložení žádosti	Chyba! Záložka není definována.
1.4.4 Postup pro předložení DP/OD k certifikaci	Chyba! Záložka není definována.
1.4.5 Realizace certifikace nových národních DP/OD	Chyba! Záložka není definována.
2 Metody tvorby DP/OD.....	Chyba! Záložka není definována.
2.1 GRADE-ADOLOPMENT DP a OD	Chyba! Záložka není definována.
2.1.1 Tvorba nového doporučení na základě expertních důkazů.....	Chyba! Záložka není definována.
2.2 Proces adaptace existujících kvalitních DP	Chyba! Záložka není definována.
2.2.1 První fáze procesu ADAPTE – plán.....	Chyba! Záložka není definována.
2.2.2 Druhá fáze procesu ADAPTE – vlastní adaptace.....	Chyba! Záložka není definována.
2.2.3 Třetí fáze procesu ADAPTE – finalizace	Chyba! Záložka není definována.
2.3 Tvorba <i>de novo</i>	Chyba! Záložka není definována.
2.3.1 Struktura DP	Chyba! Záložka není definována.
2.4 Živý DP/OD (<i>Living guidelines</i>).....	Chyba! Záložka není definována.
2.5 Specifika tvorby operativních doporučení.....	Chyba! Záložka není definována.
2.5.1 Plánování OD	Chyba! Záložka není definována.
2.5.2 Struktura OD.....	Chyba! Záložka není definována.
2.5.3 Panel NIKEZ pro OD.....	Chyba! Záložka není definována.
2.5.4 Vyhledávání důkazů.....	Chyba! Záložka není definována.
2.5.5 Registrace OD v Centrální evidenci NIKEZ.....	Chyba! Záložka není definována.
2.5.6 Finalizace OD panelem NIKEZ.....	Chyba! Záložka není definována.
2.5.7 Schvalování OD	Chyba! Záložka není definována.
2.5.8 Aktualizace OD	Chyba! Záložka není definována.
2.6 Tvorba nových systematických review.....	Chyba! Záložka není definována.

2.6.1	Definice systematického review	Chyba! Záložka není definována.
2.6.2	Tvorba protokolu systematického review	Chyba! Záložka není definována.
2.6.3	Hodnocení relevance vyhledaných vědeckých důkazů.....	Chyba! Záložka není definována.
2.6.4	Hodnocení kvality / Kritické hodnocení	Chyba! Záložka není definována.
2.6.5	Extrakce dat	Chyba! Záložka není definována.
2.6.6	Syntéza dat.....	Chyba! Záložka není definována.
2.6.7	Výsledky systematického review	Chyba! Záložka není definována.
3	Posouzení ekonomických dopadů nových doporučení	Chyba! Záložka není definována.
4	Zdravotní ekvita.....	Chyba! Záložka není definována.
4.1	Zvážení zdravotní ekvity při tvorbě doporučení.....	Chyba! Záložka není definována.
4.2	Zapojení zástupců znevýhodněných skupin.....	Chyba! Záložka není definována.
4.3	Vyhledávání vědeckých důkazů.....	Chyba! Záložka není definována.
4.4	Vyhodnocení dopadů na zdravotní ekvitu	Chyba! Záložka není definována.
5	Implementace	Chyba! Záložka není definována.
5.1	Hodnocení implementace DP/OD.....	Chyba! Záložka není definována.
5.2	Diseminace	Chyba! Záložka není definována.
6	Indikátory kvality	Chyba! Záložka není definována.
6.1	Systém zajišťování kvality	Chyba! Záložka není definována.
6.2	Indikátory kvality, výkonnostní měřítka a výkonnostní hodnoty.....	Chyba! Záložka není definována.
6.3	Principy tvorby indikátorů kvality	Chyba! Záložka není definována.
6.4	Plánování a tvorba IK.....	Chyba! Záložka není definována.
7	Přílohy.....	Chyba! Záložka není definována.
	Příloha I – Procesní metodika.....	Chyba! Záložka není definována.
	Příloha II – Centrální evidence Doporučených postupů a Operativních doporučení	Chyba! Záložka není definována.
	Příloha III – Zajištění mezinárodní metodické podpory NIKEZ.....	Chyba! Záložka není definována.
	Příloha IV – Implementační nástroje	Chyba! Záložka není definována.
	Příloha V – Edukační případové studie.....	Chyba! Záložka není definována.
	Příloha VI – Přílohy k Metodice M17+.....	Chyba! Záložka není definována.
8	Seznam literatury	Chyba! Záložka není definována.

Metodika tvorby a aktualizace doporučených postupů a operativních doporučení ve zdravotnictví obsahuje publikace mezinárodních metodických materiálů, které jsou používány ve všech vyspělých zemích, které doporučené postupy tvoří. Na těchto materiálech se významně autorsky podíleli také členové metodického centra NIKEZ:

- Nejvýznamnější z těchto publikací jak mezinárodně, tak národně je prvodecilová publikace v Journal of Clinical Epidemiology o GRADE-Adolopmentu, což je hlavní metoda tvorby tuzemských DP a OD, nicméně ji hned převzala také WHO pro svůj handbook stran adolopmentu a kontextualizace WHO doporučení členským zemím. Jedná se o výsledek tříleté práce mezinárodní metodické skupiny GRADE Working Group, kterou dr. Klugar vede:

Klugar M, Lotfi T, Darzi AJ, Reinap M, **Klugarová J**, Kantorová L, Xia J, Brignardello-Petersen R, **Pokorná A**, Hazlewood G, Munn Z, Morgan RL, Toews I, Neumann I, Bhatarasakoon P, Stein AT, McCaul M, Mathioudakis AG, D'Anci KE, Leontiadis GI, Naude C, Vasanthan LT, Khabsa J, Bala MM, Mustafa R, DiValerio Gibbs K, Nieuwlaat R, Santesso N, Pieper D, Mokrane S, Soghier I, Lertwattthanawilat W, Wiercioch W, Sultan S, **Rozmarinová J**, **Drapáčová P**, Song Y, Amer M, Amer YS, Sayfi S, Verstijnen IM, Shin ES, Saz-Parkinson Z, Pottie K, Ruspi A, Marušić A, Saif-Ur-Rahman KM, Rojas MX, Akl EA, Schünemann HJ; GRADE Working Group. GRADE guidance 39: using GRADE-ADOLOPMENT to adopt, adapt or create contextualized recommendations from source guidelines and evidence syntheses. J Clin Epidemiol. 2024 Oct;174:111494. doi: 10.1016/j.jclinepi.2024.111494. Epub 2024 Aug 6. PMID: 39117011.

- Další velmi významnou publikací z celosvětového hlediska je prvodecilová publikace v Journal of Clinical Epidemiology o vizuálních transformacích pro prezentaci doporučení jejich jistoty důkazů a síly doporučení.

Klugar M, Kantorová L, **Pokorná A**, **Líčeník R**, **Dušek L**, Schünemann HJ, Riad A, Kantor J, **Klugarová J**. Visual transformation for guidelines presentation of the strength of recommendations and the certainty of evidence. J Clin Epidemiol. 2022 Mar;143:178-185. doi: 10.1016/j.jclinepi.2021.11.009. Epub 2021 Nov 12. PMID: 34774986.

- Další velmi významnou publikací z celosvětového hlediska je prvodecilová publikace v BMJ Evidence Based Medicine o konceptu tvorby doporučení dobré praxe v kontextu metodiky GRADE.

Dewidar O, Lotfi T, Langendam MW, Parmelli E, Saz Parkinson Z, Solo K, Chu DK, Mathew JL, Akl EA, Brignardello-Petersen R, Mustafa RA, Moja L, Iorio A, Chi Y, Canelo-Aybar C, Kredo T, Karpusheff J, Turgeon AF, Alonso-Coello P, Wiercioch W, Gerritsen A, **Klugar M**, Rojas MX, Tugwell P, Welch VA, Pottie K, Munn Z, Nieuwlaat R, Ford N, Stevens A, Khabsa J, Nasir Z, Leontiadis G, Meerpohl J, Piggott T, Qaseem A, Matthews M, Schünemann HJ; eCOVID-19 recommendations map collaborators. Good or best practice statements: proposal for the operationalisation and implementation of GRADE guidance. BMJ Evid Based Med. 2023 Jun;28(3):189-196. doi: 10.1136/bmjebm-2022-111962. Epub 2022 Apr 15. PMID: 35428694; PMCID: PMC10313969.

- Další velmi významnou publikací z celosvětového hlediska je prvodecilová publikace v Journal of Clinical Epidemiology o konceptu tvorby doporučení ve veřejném zdravotnictví:

Hilton Boon M, Thomson H, Shaw B, Akl EA, Lhachimi SK, López-Alcalde J, **Klugar M**, Choi L, Saz-Parkinson Z, Mustafa RA, Langendam MW, Crane O, Morgan RL, Rehfuess E, Johnston BC, Chong LY, Guyatt GH, Schünemann HJ, Katikireddi SV; GRADE Working Group. Challenges in applying the GRADE approach in public health guidelines and systematic reviews: a concept article from the GRADE Public Health Group. J Clin Epidemiol. 2021 Jul;135:42-53. doi: 10.1016/j.jclinepi.2021.01.001. Epub 2021 Jan 18. PMID: 33476768; PMCID: PMC8352629.

- Dalšími důležitými publikačními výstupy v roce 2024 jsou metodické práce, které vychází z práce „JBI Effectiveness steering method group“, kde je dr. Klugar členem od roku 2014. Tato metodická skupina inovuje standardizované nástroje pro hodnocení rizika zkreslení jednotlivých designů studií.

Barker TH, Habibi N, Aromataris E, Stone JC, Leonardi-Bee J, Sears K, Hasanoff S, **Klugar M**, Tufanaru C, Moola S, Munn Z. The revised JBI critical appraisal tool for the assessment of risk of bias for quasi-experimental studies. JBI Evid Synth. 2024 Mar 1;22(3):378-388. doi: 10.11124/JBIES-23-00268. PMID: 38287725.

Stone JC, Leonardi-Bee J, Barker TH, Sears K, **Klugar M**, Munn Z, Aromataris E. Common tool structures and approaches to risk of bias assessment: implications for systematic reviewers. JBI Evid Synth. 2024 Mar 1;22(3):389-393. doi: 10.11124/JBIES-23-00463. PMID: 38385437.

- Dalšími důležitými publikačními výstupy jsou metodické práce, které vychází z práce „Research Integrity and Predatory Publishing in Evidence Reviews“ mezinárodní metodické skupiny Univerzity v Adelaide, kterou Dr. Klugar spoluzaložil a jejíž je členem. Skupina vytváří mezinárodní doporučení kurčení toho, jakým způsobem identifikovat, zohledňovat, či nezohledňovat predátorské práce při tvorbě syntéz a doporučení.

Barker TH, McBride GM, Ross-White A, Pollock D, Stern C, Hasanoff S, Kanukula R, Dias M, Scott A, Aromataris E, Whitehorn A, Stone J, Shamseer L, Palmieri P, **Klugar M**, Munn Z. Tools, techniques, methods, and processes for the detection and mitigation of fraudulent or erroneous data in evidence synthesis: a scoping review protocol. JBI Evid Synth. 2024 Sep 10. doi: 10.11124/JBIES-24-00167. Epub ahead of print. PMID: 39252571.

Pollock D, Barker TH, Stone JC, Aromataris E, **Klugar M**, Scott AM, Stern C, Ross-White A, Whitehorn A, Wiechula R, Shamseer L, Munn Z. Predatory journals and their practices present a conundrum for systematic reviewers and evidence synthesisers of health research: A qualitative descriptive study. Res Synth Methods. 2024 Mar;15(2):257-274. doi: 10.1002/jrsm.1684. Epub 2023 Dec 3. PMID: 38044791.

OBSAHOVÉ DEFINICE – SD -> OD -> DP

Definice jsou součástí metodiky a jsou také uvedeny přehledně v CE (dostupné [ZDE](#)).

Definice a náležitosti souhrnu důkazů (SD)

Souhrn důkazů představuje syntézu nejlepších dostupných vědeckých důkazů relevantních vzhledem k definované klíčové otázce. Souhrn důkazů (SD) tvoří základní podklad pro tvorbu, schvalování a zavádění národních doporučených postupů a operativních doporučení podle Národní metodiky tvorby DP/OD. Souhrny důkazů jsou velmi efektivním a rychlým způsobem informování zdravotní politiky a rozhodování. V naléhavých situacích mohou být hotovy v řádu dnů.

Kvalitní souhrny důkazů splňují následující kritéria:

- obsahují jasně definované klíčové otázky ve formátu PICO, PEO, PIRD, PCC, PICO, ...
- jsou založeny na systematickém vyhledávání nejlepších dostupných důkazů, nezávislém hodnocení jejich relevance a standardizovaném procesu hodnocení kvality pomocí mezinárodně uznávaných nástrojů,
- identifikované důkazy jsou zpracovány a prezentovány formou tabulek důkazů dle metodiky GRADE,
- celý proces tvorby je transparentně dokumentován a popsán v metodické části SD.

Příklad dokončeného SD na téma “Celoplošný novorozenecký screening pulzní oxymetrií” (Dostupný [ZDE](#))

Definice operativního doporučení (OD)

Operativní doporučení jsou zrychlenou a efektivní variantou ke komplexním doporučeným postupům, jejichž tvorba je časově náročná. Operativní doporučení vycházejí z méně komplexních sad otázek a většinou hodnotí pouze úzce vymezený problém. Operativní doporučení mohou být zaměřeny na diagnostické či klinické postupy nebo na oblast kontroly veřejného zdraví a mohou být dle potřeby spojovány a dopracovány do podoby komplexních doporučených postupů. Kvalitní operativní doporučení splňují následující kritéria:

- jsou typicky zaměřeny na řešení obsahové či nákladové heterogenity péče a na situace, která vyžadují operativní řešení,
- zaměřují se na omezenou sadu 1-3 klíčových otázek (vytvořených pomocí nástrojů PICO, PEO, PIRD,...), typicky řešících obsahovou heterogenitu péče mezi poskytovateli, konkrétní problémy s dostupností péče, zařazení dílčích kroků do diagnostických či léčebných postupů (např. zobrazovací vyšetření), apod.,
- jsou založeny na rapid review nejlepších dostupných důkazů,
- jsou tvořeny a garantovány zkušeným multidisciplinárním panelem složeným z expertů a reprezentantů zainteresovaných skupin (panel může být užší než u komplexních DP),
- zohledňují důležité podskupiny pacientů a jejich preferencí a hodnoty,
- přinášejí jasné vysvětlení logických návazností mezi alternativními možnostmi zdravotních výstupů a předkládají hodnocení jistoty důkazů i síly doporučení,
- umožňují revizi a aktualizaci, zejména pokud důležité nové důkazy naznačují změnu doporučení,
- tvorbu opírají o transparentní procesy, které minimalizují chyby, zkreslení a střet zájmů,
- mohou být tvořeny de novo nebo metodou adolopmentu (kombinace adopce, adaptace a de novo z existujících kvalitních DP).

Příklad dokončeného operativního doporučení na téma “Časný záchyt karcinomu prostaty u mužů s rizikovými faktory v ČR” (dostupný [ZDE](#)).

Definice a náležitosti doporučeného postupu (DP)

Doporučené postupy představují komplexní metodický rozbor řešené problematiky, typicky vycházející z ucelené sady otázek a směřující k jasným doporučením. Doporučené postupy mohou být zaměřeny na diagnostické či klinické postupy nebo na oblast kontroly veřejného zdraví (public health guidelines). Kvalitní doporučené postupy splňují následující kritéria:

- jsou založeny na baterii klíčových otázek (dle potřeby daného tématu, vytvořených pomocí nástrojů PICO, PEO, PIRD,...) typicky zaměřené na konkrétní diagnózy zájmu,
- opírají se o systematická review nejlepších dostupných důkazů,
- jsou tvořeny a garantovány zkušeným multidisciplinárním panelem složeným z expertů a reprezentantů zainteresovaných skupin,
- zohledňují důležité podskupiny pacientů a jejich preference a hodnoty,
- přinášejí jasné vysvětlení logických návazností mezi alternativními možnostmi zdravotních výstupů a předkládají hodnocení jistoty důkazů i síly doporučení,
- umožňují revizi a aktualizaci, zejména pokud důležité nové důkazy naznačují změnu doporučení,
- tvorbu opírají o transparentní procesy, které minimalizují chyby, zkreslení a střet zájmů,
- mohou být tvořeny de novo nebo metodou adolopmentu (kombinace adopce, adaptace a de novo z existujících kvalitních DP).

Příklad dokončeného doporučeného postupu na téma “Screening karcinomu prsu” (dostupný [ZDE](#)).

PLNÁ ELEKTRONIZACE AGENDY – Centrální evidence NIKEZ

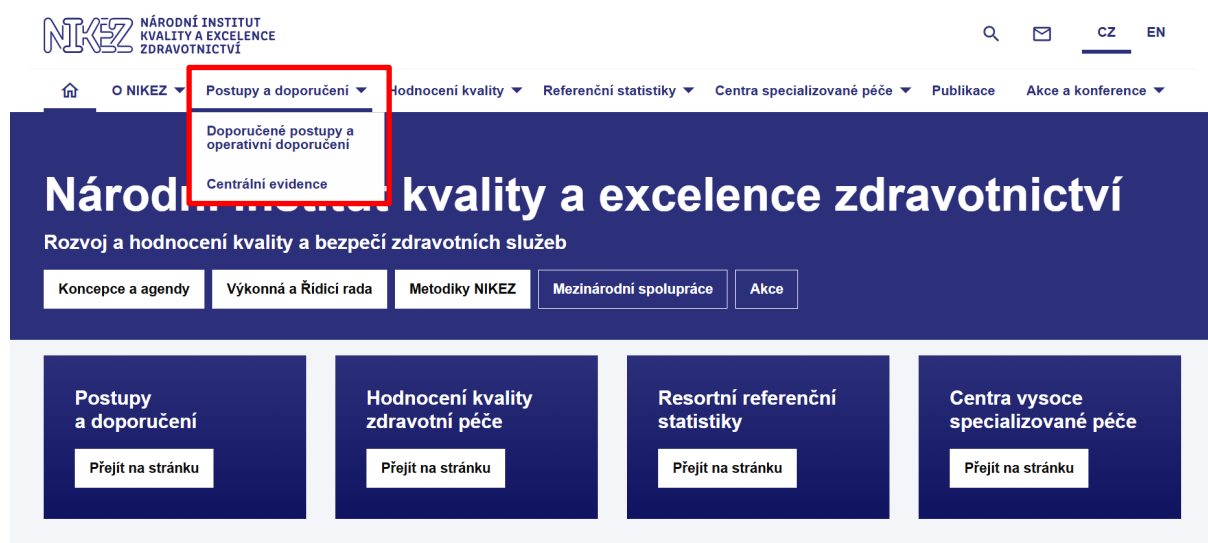
Centrální evidence (CE) je nový inovativní koncept, jenž je nezbytným nástrojem, který umožňuje efektivní řízení tvorby doporučených postupů (DP) a operativních doporučení (OD) na celostátní úrovni a garantuje otevřenost jejich tvorby pro odbornou i laickou veřejnost a patientské organizace.

Národní doporučené postupy a národní operativní doporučení, které směřují k oficiální publikaci ve Věstníku MZ ČR a na portálu NIKEZ, musejí být před zahájením tvorby registrovány v Centrální evidenci DP/OD.

CE je webová platforma spravována Ministerstvem zdravotnictví ČR. IT zázemí a provoz centrální evidence zajišťuje ÚZIS ČR v rámci projektu Programu OPZ+ „Koncepce pro zajišťování a monitorování kvality (quality assurance frameworks) zdravotních služeb a bezpečnosti pacientů založená na systematické podpoře datově orientovaného a informovaného rozhodování“ (projekt Komodor, CZ.03.02.02/00/22_046/0002016). Související metodické zajištění, aktualizace, rozšiřování a rozvoj jsou garantovány experty NIKEZ ve spolupráci s odbornými lékařskými společnostmi. Registrace do Centrální evidence NIKEZ je bezplatná.

CE je dostupná na webu NIKEZ (<https://nikez.mzcr.cz>) a skládá se ze dvou částí (viz obrázek 1): ze samotné Centrální evidence, do níž je možné se registrovat jako nový uživatel, přihlásit a také zaregistrovat protokol DP/OD na konkrétní téma (viz obrázek 2), tato část také obsahuje základní informace o CE, návody a formuláře (dostupné [ZDE](#)).

Obrázek 1. Umístění Centrální evidence NIKEZ na webu

Obrázek 2. Centrální evidence NIKEZ

Centrální evidence doporučených postupů a operativních doporučení

Každý národní Doporučený postup (DP) a každé Operativní doporučení (OD), které směřují k oficiální publikaci ve Věstníku MZ a na portálu NIKEZ, je nutné registrovat v Centrální evidenci DP/OD.

Centrální evidence je nezbytným nástrojem, který umožňuje efektivní řízení tvorby DP a OD na celostátní úrovni a garantuje otevřenost jejich tvorby pro odbornou i laickou veřejnost a patientské organizace.

Primárními uživateli Centrální evidence jsou odborné instituce a subjekty zapojené do tvorby DP/OD, tedy zejména:

- MZ ČR a přímo řízené organizace,
- odborné lékařské a zdravotnické společnosti,
- profesní komory lékařských a nelékařských zdravotnických pracovníků,
- grantové agentury,
- univerzity a další vzdělávací a vědecké instituce,
- poskytovatelé zdravotních a sociálních služeb.

Centrální evidence předpokládá prospektivní registraci protokolů národních DP či OD již před jejich tvorbou, dále po publikaci DP či OD trvalou registraci finálních produktů a registraci následných změn a aktualizací.

Veřejně dostupná registrace vznikajících a platných DP/OD umožňuje plánování jejich implementace, kontrolu harmonogramu potřebných úprav a aktualizací, všeobecnou informovanost, včetně mezinárodní komunikace. Včasná registrace nově vznikajících DP/OD zabraňuje redundantnímu překryvu prací různých subjektů a odborných společností a šetří dostupné kapacity.

Správcem Centrální evidence DP a OD je Ministerstvo zdravotnictví ČR. IT zázemí a provoz centrální evidence zajišťuje ÚZIS ČR v rámci projektu Programu OPZ+ „Koncepce pro zajišťování a monitorování kvality (quality assurance frameworks) zdravotních služeb a bezpečnosti pacientů založená na systematické podpoře datově orientovaného a informovaného rozhodování“ (projekt Komodor, CZ.03.02.02/00/22_046/0002016). Související metodické zajištění, aktualizace, rozšiřování a rozvoj jsou garantovány experty NIKEZ ve spolupráci s odbornými lékařskými společnostmi. Registrace do Centrální evidence NIKEZ je bezplatná.

Cíle a obsah české Centrální evidence DP/OD odpovídají mezinárodním standardům a doporučením. Zastřešující organizace všech národních i lokálních tvůrců DP a OD ve světě [Guidelines International Network](#) (GIN) provozuje mezinárodní prospektivní registraci DP a OD. Stejný systém v určitých národních modifikacích úspěšně provozuje řada vyspělých zemí, například britská organizace [National Institute for Health and Care Excellence](#) (NICE), francouzská [Haute Autorité de Santé](#) (HAS), či německá [Arbeitsgemeinschaft der Wissenschaftlichen Medizinischen Fachgesellschaften](#) (AWMF).

[Smysl a účel Centrální registrace DP/OD](#)

[Nutné podmínky registrace v Centrální evidenci DP/OD](#)

[Proces evidence protokolu DP a OD](#)

[Komplexní procesní schéma tvorby DP/OD v Centrální evidenci NIKEZ](#)

Odkazy

[Přihlášení do centrální evidence](#)

[Registrace nového uživatele](#)

[Přehled zaregistrovaných DP a OD](#)

Návody

[Položky registračního formuláře \(pdf, 220 kB\)](#)

[Vzorový vyplněný registrační formulář \(pdf, 220 kB\)](#)

[Video k Centrální evidenci](#)

[Video k přípravě protokolu](#)

[Video o roli metodika](#)

Formuláře Centrální evidence

[Vyhledávací strategie \(docx, 150 kB\)](#)

[Prohlášení o střetu/konfliktu zájmů \(docx, 140 kB\)](#)

[Souhlas výboru odborné společnosti \(docx, 140 kB\)](#)

Šablony k přípravě DP a OD

[Šablona OD \(docx, 150 kB\)](#)

Druhá část „Doporučené postupy a operativní doporučení“ obsahuje přehled všech DP, OD a SD (viz dále). Jedná se o výkladní skříň všech témat registrovaných do CE (viz obrázek 3) a také tam jsou/budou dostupné plné texty těchto dokumentů (dostupné [ZDE](#)).

Obrázek 3. Doporučené postupy a operativní doporučení

Doporučené postupy a operativní doporučení

Zde naleznete existující doporučené postupy a operativní doporučení (včetně těch vytvořených v rámci projektu [Klinické doporučené postupy](#), CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0008221). Pro zaevidování a vytvoření nového postupu přejděte na stránku [Centrální evidence](#). Stránka je ve vývoji, připravuje se interaktivní portál s doporučeními.

Seznam zaregistrovaných DP/OD

[Základní definice a náležitosti doporučeného postupu \(DP\)](#) +

[Základní definice operativního doporučení \(OD\)](#) +

[Základní definice a náležitosti souhrnu důkazů \(SD\)](#) +

Vyhledávání podle klíčových slov

Hledat pouze v názvu

☐ Ne

Hlavní obor

Stav

Typ

Segment péče

Cílová skupina - profese

Hlavní metoda tvorby

Datum dokončení:

Od

dd. mm. rrrr

Do

dd. mm. rrrr

Datum poslední aktualizace:

Od

dd. mm. rrrr

Do

dd. mm. rrrr

Vyhledat

Resetovat

Typ	Název	Garant	Datum dokončení	Datum poslední aktualizace	Stav
DP	Akutní koronární syndromy (infarkt myokardu a nestabilní angina pectoris) – diagnostika a léčba	Widimský P.	13.6.2019	13.6.2019	Dokončený
DP	Časná diagnostika a léčba chronické virové hepatitidy C (VHC)	Urbánek P.	12.2.2021	12.2.2021	Dokončený
DP	Časný kolorektální karcinom - aktualizace		31.7.2025	30.8.2024	Schválený k tvorbě
DP	Časný kolorektální karcinom (klinická stádia I. a II.) – diagnostika a léčba	Zavoral M.	12.6.2019	12.6.2019	Dokončený
OD	Časný záchyt a prevence zdravotních komplikací u předčasně narozených dětí	Plavka R.	28.2.2025	31.7.2024	Schválený k tvorbě
OD	Časný záchyt chronické obstrukční plicní nemoci v rizikové populaci		28.2.2025	1.8.2024	Schválený k tvorbě

Do CE byly metodickým týmem NIKEZ zaevidovány výsledky práce předešlého pilotního projektu Klinické doporučené postupy (CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0008221). V projektu vzniklých 41 klinických doporučených postupů je zavedeno do CE, a to vždy včetně všech souvisejících dokumentů: plná verze DP, informace pro pacienty a klinický souhrn, např.: [Hodgkinův lymfom – diagnostika a léčba](#).

CE obsahuje též nový typ dokumentu, a to Souhrn důkazů (SD), jenž představuje syntézu nejlepších dostupných vědeckých důkazů relevantních vzhledem k definované klíčové otázce. SD tvoří základní podklad pro tvorbu, schvalování a zavádění národních DP a OD podle národní metodiky tvorby DP/OD. SD se tedy mohou vztahovat k OD/DP, což je v CE indikováno vzájemným propojením, viz např.: SD [Vysokoprůtoková nosní kyslíková terapie \(HFNO\) v ČR](#) a OD [Účinnost vysokoprůtokové nosní kyslíkové terapie \(HFNO\) v porovnání se standardní kyslíkovou terapií \(COT\)](#).

Nový systém tvorby a publikace doporučených postupů v ČR

V CE jsou také zaregistrována všechna OD schválená Výkonnou radou NIKEZ k prioritní tvorbě. V CE tak uživatel na jednom místě nalezne všechny národní DP, OD a SD, a to jak dokončené, tak ve stavu veřejné oponentury, rozpracované či schválené k tvorbě. V případě dokončených OD, DP a SD se dostane také k plným textům. K přehlednosti slouží řada filtrů a možnost vyhledávání dle klíčových slov.

Momentálně CE umožňuje proces veřejné oponentury prostřednictvím jednoduchého on-line formuláře. Pro účast ve veřejné oponentuře v roli oponenta není nutné se registrovat, proces je tak uživatelsky přívětivý a jednoduchý.

Centrální evidence NIKEZ je bezplatná.

Metodické centrum NIKEZ Centrální evidenci kontinuálně rozvíjí, vylepšuje a doplňuje tak, aby byla komplexním systémem.

Smysl a účel

- Efektivní řízení tvorby DP a OD na národní úrovni
- Transparentnost tvorby DP/OD pro odbornou i laickou veřejnost
- Neplýtvání kapacitami
- Dostupnost informací
- Garance metodické správnosti
- Kontrola harmonogramu úprav a aktualizací
- Možnost spolupráce na tvorbě DP/OD

Funkce

- Prospektivní registrace protokolů (plánů) pro DP/OD
- Komunikace s metodickým centrem NIKEZ
- Odevzdání dokončených DP/OD ke schválení
- Odborná oponentura
- Veřejná oponentura
- Zveřejnění DP/OD a možnost vyhledávat a filtrovat doporučení

Obsah CE

1. databáze DP/OD/SD (včetně možností vyhledávat, filtrovat a prohlédnout samotná doporučení) a
2. komplexní systém pro přihlášené uživatele s funkcemi prospektivní registrace DP/OD a následného schválení dokončených DP/OD

Primární uživatelé

Primárními uživateli Centrální evidence jsou odborné instituce a subjekty zapojené do tvorby DP/OD, tedy zejména:

- MZ ČR a přímo řízené organizace,
- odborné lékařské a zdravotnické společnosti,
- profesní komory lékařských a nelékařských zdravotnických pracovníků,
- grantové agentury,
- univerzity a další vzdělávací a vědecké instituce,
- poskytovatelé zdravotních a sociálních služeb

Odkazy

- Webová stránka Centrální evidence: [NIKEZ Centrální evidence doporučených postupů a operativních doporučení](#)
- Registrace nového uživatele: [NIKEZ](#)
- Přihlášení do centrální evidence: [NIKEZ](#)
- Přehled registrovaných DP, OD a SD: [NIKEZ Doporučené postupy a operativní doporučení](#)

Návody

- Položky registračního formuláře: [Microsoft Word - dp-od-formular-struktura.docx](#)
- Vzorový vyplněný registrační formulář: [Microsoft Word - dp-od-formular-vzor.docx](#)
- Video-prezentace:
 - [Centrální evidence doporučených postupů a operativních doporučení NIKEZ](#)
 - [Centrální evidence DP/OD NIKEZ- příprava protokolu](#)
 - [Centrální evidence DP/OD NIKEZ – role metodika](#)

Formuláře

- Vyhledávací strategie: [dp-od-vyhledavaci-strategie.docx](#)
- Prohlášení o střetu/konfliktu zájmu: [dp-od-stret-zajmu.docx](#)
- Souhlas výboru odborné společnosti: [dp-od-schvaleni.docx](#)

Vize CE

- V rámci CE se postupně zapracovávají nové funkcionality
- Vize pro rok 2025/2026 je v rámci CE vytvoření mapy doporučení, která umožní fulltextové vyhledávání konkrétních doporučení bez ohledu jestli jsou tato doporučení součástí konkrétního doporučeného postupu nebo operativního doporučení. Jako příklad může soužít mapa doporučení pro COVID-19 na které se spoluautorsky podílelo také vedení metodického centra NIKEZ. (dostupné [ZDE](#)).
- Vize pro rok 2026/2027 je vytvoření AI chatbota nad obsahem CE

Priority tvorby DP/OD a harmonogram

Témata doporučených postupů (DP) a operativních doporučení (OD) byla a jsou proaktivně sbírána Metodickým centrem NIKEZ na základě vyjádřených priorit od klíčových skupin. Tato témata následně byla prioritizována na jednání Výkonné rady NIKEZ, která podle stanovených kritérií určila témata, která mají mít nejvyšší prioritu, a mají tak podporu tvorby od Metodického centra NIKEZ. Všechna tato témata jsou registrována v [Centrální evidenci NIKEZ](#).

Metodické centrum NIKEZ v rámci projektu Programu OPZ+ Komodor má kapacitu zajistit podporu až 80 tématům OD.

Nutné je zohlednit skutečnost, že odbornými garanty obsahu DP a OD by měli být odborné společnosti a profesní organizace, které reprezentují konkrétní odbornou komunitu. NIKEZ pak garantuje procesní a metodickou správnost a přesnost se kterou se pojí kvalita jednotlivých DP a OD. V tomto ohledu by bylo vhodné zavést systémově nástroje pro motivaci konkrétních odborných společností na tvorbě prioritizovaných témat.

Ačkoli metodické centrum vynakládá, velké úsilí k tomu, aby se jednotlivá OD zpracovávala podle prioritizovaného pořadí. Kvůli splnění projektu Komodor, a kvůli vyšší efektivitě práce musí dávat přednost tématům, ve které je odezva konkrétní odborné společnosti, která k danému tématu je ochotna přistoupit, nominovat odborného garanta a pracovní tým.

Další sběr témat probíhá průběžně a Metodické centrum NIKEZ bude průběžně VR NIKEZ překládat témata k prioritizaci.

Důležitým aspektem tvorby OD a DP je možnost je zaregistrovat v Centrální evidenci NIKEZ a pracovat na jejich tvorbě i bez podpory Metodického centra NIKEZ, jehož kapacity jsou limitované.

V současnosti je v Centrální evidenci NIKEZ registrováno více než 150 tématických celků „baterií“ OD a 61 DP, z čehož je 41 DP hotových z projektu KDP. Aktuálně je Výkonnou radou NIKEZ schváleno a prioritizováno 99 „baterií“ OD (každá baterie obsahuje v průměru 4 OD) a 18 DP.

Průběžné plnění a publikace schválených DP/OD jsou plně dostupné na portálu Centrální evidence DP/OD. (<https://nikez.mzcr.cz/cs/postupy-doporuzeni/centralni-evidence>)

Tabulka 1. Příklady dokončených operativních doporučení publikovaných v CE

Typ	Název	Garant	Datum dokončení	Stav
OD	<u>Účinnost vysokoprůtokové nosní kyslíkové terapie (HFNO) v porovnání s neinvazivní plicní ventilací (NIV)</u>	Černý V.	01.08.2024	Dokončený
OD	<u>Účinnost vysokoprůtokové nosní kyslíkové terapie (HFNO) v porovnání se standardní kyslíkovou terapií (COT)</u>	Černý V.	01.08.2024	Dokončený
OD	<u>Účinnost vysokoprůtokové nosní kyslíkové terapie (HFNO) v porovnání se standardní kyslíkovou terapií (COT) po operaci a extubaci</u>	Černý V.	01.08.2024	Dokončený
OD	<u>Celoplošný novorozenecký screening pulzní oxymetrií</u>	Kantor L.	15.12.2024	Dokončený
OD	<u>Věková hranice pro ukončení screeningu karcinomu prostaty v ČR</u>	Babjuk M.	31.08.2024	Dokončený

OD	<u>Časný záchyt karcinomu prostaty u mužů bez přítomnosti rizikových faktorů v ČR</u>	Babjuk M.	31.08.2024	Dokončený
OD	<u>Časný záchyt karcinomu prostaty u mužů s rizikovými faktory v ČR</u>	Babjuk M.	31.08.2024	Dokončený
OD	<u>Postup pro časný záchyt karcinomu prostaty s naměřenou hodnotu hladiny PSA > 3 nebo ≤ 3 u asymptomatických mužů</u>	Babjuk M.	31.08.2024	Dokončený
OD	<u>Screening karcinomu prostaty u LUTS (lower urinary tract symptoms) v ČR</u>	Babjuk M.	31.08.2024	Dokončený
OD	<u>2 operativní doporučení na téma: Vymezení kompetencí při indikaci vyšetření hladiny PSA</u>	Babjuk M.	05.12.2024	Dokončený*

Kromě přípravy OD a DP Metodické centrum NIKEZ vytváří nový druh výstupů, a to SD. Jak je uvedeno výše SD představuje syntézu nejlepších dostupných vědeckých důkazů relevantních vzhledem k definované klíčové otázce.

SD se tedy mohou vztahovat k OD/DP, což je v CE indikováno vzájemným propojením, viz např.: SD Vysokoprůtoková nosní kyslíková terapie (HFNO) v ČR a OD Účinnost vysokoprůtokové nosní kyslíkové terapie (HFNO) v porovnání se standardní kyslíkovou terapií (COT).

Průběžné plnění a publikace schválených SD jsou plně dostupné na portálu Centrální evidence. (<https://nikez.mzcr.cz/cs/postupy-doporuceni/centralni-evidence>)

Tabulka 2 Příklady dokončených souhrnů důkazů publikovaných v CE

Typ	Název	Garant	Datum dokončení	Stav
SD	<u>Časný záchyt karcinomu prostaty v ČR</u>	Babjuk M.	31.08.2024	Dokončený
SD	<u>Celoplošný novorozenecký screening pulzní oxymetrií</u>	Kantor L.	15.09.2024	Dokončený
SD	<u>Distanční medicína u pacientů s pokročilým srdečním selháním</u>	Táborský M.	15.12.2024	Dokončený
SD	<u>Nutnost pobytu na JIP u pacientů s CMP a TIA</u>	Volný O.	21.07.2024	Dokončený
SD	<u>Screening / včasný záchyt poruch funkce štítné žlázy v těhotenství</u>	Jiskra J.	03.07.2024	Dokončený
SD	<u>Screening sluchu dospělých od 50 let věku</u>	Chrobok V.	11.10.2024	Dokončený
SD	<u>Splňuje hipoterapie definici zdravotní služby hrazené z veřejného zdravotního pojištění podle § 13 zákona č. 48/1997 Sb.?</u>	Janatová M.	15.12.2024	Dokončený
SD	<u>Syndrom vyhoření jako nemoc z povolání</u>	Lipšová V.	15.10.2024	Dokončený
SD	<u>Vymezení kompetencí při indikaci vyšetření hladiny PSA</u>	Babjuk M.	30.09.2024	Dokončený
SD	<u>Vysokoprůtoková nosní kyslíková terapie (HFNO) v ČR</u>	Černý V.	30.09.2024	Dokončený

Harmonogram tvorby OD

Další uvedená témata jsou v CE publikována, či rozpracována, anebo mají zaregistrované a schválené protokoly. Publikace probíhá průběžně, a to i prostřednictvím Věstníku MZD. Jednotlivá OD jsou pro přehlednost sdružena do větších tematických celků viz tabulka 3.

Tabulka 3. Příklady konkrétních OD s uzavřeným dokončením v Q1/2025

Typ	Název	Garant	Datum dokončení
OD	<u>4 operativní doporučení na téma: Sekundární prevence osteoporotických zlomenin u osob nad 50 let věku po první prodělané osteoporotické zlomenině</u>	Pikner R.	31.01.2025
OD	<u>4 operativní doporučení na téma: Distanční medicína u pacientů s pokročilým srdečním selháním</u>	Táborský M.	28.02.2025
OD	<u>5 operativních doporučení na téma: Časný záchyt karcinomu pankreatu</u>	Zavoral M.	28.02.2025
OD	<u>5 operativních doporučení na téma: Léčba akutního subdurálního hematomu u starších jedinců</u>	Hejčl A.	28.02.2025
OD	<u>5 operativních doporučení na téma: Splňuje hipoterapie definici zdravotní služby hrazené z veřejného zdravotního pojištění podle § 13 zákona č. 48/1997 Sb.?</u>	Janatová M.	28.02.2025
OD	<u>7 operativních doporučení na téma: Syndrom vyhoření jako nemoc z povolání</u>	Lipšová V.	28.02.2025
OD	<u>9 operativních doporučení na téma: Řešení násilného chování na psychiatrických pracovištích</u>	Šilhán P.	28.02.2025
OD	<u>4 operativní doporučení na téma: Screening karcinomu prostaty - radiologické operativní doporučení</u>	Ferda J.	30.03.2025
OD	<u>2 operativní doporučení na téma: Prevence obezity dětí</u>	Boženský J.	31.03.2025
OD	<u>3 operativní doporučení na téma: Nová a přicházející poškození zdraví z práce formou nemoci z povolání</u>	Klusáčková P.	30.04.2025
OD	<u>3 operativní doporučení na téma: Vhodné ortopedické výkony pro jednodenní medicínu</u>	Novotný T.	30.04.2025
OD	<u>4 operativní doporučení na téma: Kombinovaný screening v prvním trimestru těhotenství</u>	Lubušký M.	30.04.2025
OD	<u>4 operativní doporučení na téma: Užívání tabáku a krátká intervence u kuřáků v rámci všech screeningových programů</u>	Zvolská K.	30.04.2025
OD	<u>5 operativních doporučení na téma: Krátká intervence u hospitalizovaných kuřáků</u>	Štěpánková L.	30.04.2025
OD	<u>6 operativních doporučení na téma: Vhodné chirurgické výkony pro jednodenní medicínu</u>	Ůrhalmi J.	30.04.2025
OD	<u>4 operativní doporučení na téma: Screening sluchu dospělých od 50 let věku</u>	Chrobok V.	30.09.2025
OD	<u>4 operativní doporučení na téma: Optimalizace perioperační anemie, podávání transfuzních přípravků a krevních derivátů v perioperační medicíně</u>	Bláha J.	30.04.2025

V tabulce 4 jsou uvedené tématické oblasti pro dalších cca 42 OD (jedna oblast = 2-4 OD), které mají plán dokončení do 09/ 2025.

Tabulka 4 Přehled (plán) tvorby OD období 1. 2. 2025 – 30.9. 2025

Tématická oblast OD	Garant	Metodický tým	Zadavatel	Předpokládané zahájení	Předpokládané dokončení
OD – PET-CT v oblasti Onkologie, Infekčních a zánětlivých onemocnění a Neurologie	doc. MUDr. David Zogala, Ph.D.	Mgr. Iuliia Pavlovská, Ph.D.	MZČR	1.10.2025	30.6.2025
OD - Zásady bezpečné analgosedace pro diagnostické nebo léčebné výkony	prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM	Mgr. Iuliia Pavlovská, Ph.D.	SAK	1.2.2025	30.6. 2025
OD - Neurologie CMP TIA diagnostická přesnost CT vs MRI	doc. MUDr. Aleš Tomek, Ph.D.	Mgr. Iuliia Pavlovská, Ph.D.	DRG	1.2.2025	30.6. 2025
OD - Screening rizika aneurysmatu abdominální aorty	prof. MUDr. Martin Köcher, Ph.D.	PaedDr. Mgr. Dagmar Tučková, Ph.D. et Ph.D.	NSC	1.2.2025	30.6. 2025
OD - Časný záchyt hepatitidy C u rizikových osob	prof. MUDr. Petr Urbánek, CSc.	PaedDr. Mgr. Dagmar Tučková, Ph.D. et Ph.D.	NSC	1.2.2025	30.6. 2025
OD - Časný záchyt malnutrice u onkologických pacientů a osob nad 65 let	MUDr. Petra Holečková, Ph.D.	PaedDr. Mgr. Dagmar Tučková, Ph.D. et Ph.D.	NSC	1.2.2025	30.6. 2025
OD - Prevence obezity dětí	MUDr. Jan Boženský	PaedDr. Mgr. Dagmar Tučková, Ph.D. et Ph.D.	NSC	1.2.2025	30.6. 2025
OD - Časný záchyt hyperaktivního močového měchýře a eliminace negativního dopadu na kvalitu života	prof. MUDr. Jaromír Mašata, CSc.	PaedDr. Mgr. Dagmar Tučková, Ph.D. et Ph.D.	NSC	1.2.2025	30.6. 2025
OD - Časný záchyt hepatitidy C u osob užívajících drogy injekčně	prof. MUDr. Petr Urbánek, CSc.	PaedDr. Mgr. Dagmar Tučková, Ph.D. et Ph.D.	NSC	1.2.2025	30.6. 2025
OD - Časný záchyt kožních nádorů pomocí telemedicínského nástroje v primární péči	prof. MUDr. Petr Arengerger, DrSc, MBA, FCMA	PaedDr. Mgr. Dagmar Tučková, Ph.D. et Ph.D.	NSC	1.2.2025	30.6. 2025
OD - Prevence a nástroje hodnocení infekce v místě i.v. vstupu	Prof. MUDr. Jiří Charvát, CSc.	Mgr. Jitka Klugarová, Ph.D.	MZČR - OŠNT	1.2.2025	30.6. 2025
OD - Prevence poranění zdravotnických pracovníků (profesionální nákazy, poranění ostrými předměty aj.)	MUDr. Lenka Hobzová	Mgr. Jitka Klugarová, Ph.D.	MZČR - OŠNT	1.2.2025	30.6. 2025
OD - Časný záchyt chronické tromboembolické plicní hypertenze (CTEPH) u nemocných po prodělané akutní plicní embolii	prof. MUDr. Pavel Jansa, Ph.D.	PaedDr. Mgr. Dagmar Tučková, Ph.D. et Ph.D.	NSC	1.2.2025	30.6. 2025
Časný záchyt a prevence zdravotnických komplikací u předčasně narozených dětí	prof. MUDr. Richard Plavka, DrSc.	PaedDr. Mgr. Dagmar Tučková, Ph.D. et Ph.D.	NSC	1.2.2025	30.6. 2025

V tabulce 5 jsou uvedené tematické oblasti pro dalších cca 39 OD (jedna oblast = 2-4 OD), které mají plán dokončení do 30. 11. 2025.

Tabulka 5 Přehled (plán) tvorby OD v období 1. 7. 2025 – 30. 11. 2025

Tematická oblast OD	Garant	Metodický tým	Zadavatel	Předpokládané zahájení	Předpokládané dokončení
OD - Postcovid z hlediska pracovního lékařství	Doc. MUDr. Marie Nakládalová, Ph.D.	PaedDr. Mgr. Dagmar Tučková, Ph.D. et Ph.D.	OS	01.07.2025	30.11.2025
OD - Včasná mobilizace po poškození mozku (CMP, TBI...)	prof. MUDr. Marcela Grünerová Lippertová, Ph.D.	Mgr. Jitka Klugarová, Ph.D.	OS	01.07.2025	30.11.2025
OD - Facio - Orální - Trakt - Terapie (FOTT) po poškození mozku (CMP, TBI...)	prof. MUDr. Marcela Grünerová Lippertová, Ph.D.	Mgr. Jitka Klugarová, Ph.D.	OS	01.07.2025	30.11.2025
OD - Terapie spastické parézy	prof. MUDr. Marcela Grünerová Lippertová, Ph.D.	Mgr. Jitka Klugarová, Ph.D.	OS	01.07.2025	30.11.2025
OD - Terapie bolestivého hemiparetického ramene a algodystrofie ruky po CMP	prof. MUDr. Marcela Grünerová Lippertová, Ph.D.	Mgr. Jitka Klugarová, Ph.D.	OS	01.07.2025	30.11.2025
OD - Kognitivní rehabilitace po poškození mozku (CMP, TBI...)	prof. MUDr. Marcela Grünerová Lippertová, Ph.D.	Mgr. Jitka Klugarová, Ph.D.	OS	01.07.2025	30.11.2025
OD - Rehabilitace neglektu	prof. MUDr. Marcela Grünerová Lippertová, Ph.D.	Mgr. Jitka Klugarová, Ph.D.	OS	01.07.2025	30.11.2025
OD - Rehabilitace hemianopsie	prof. MUDr. Marcela Grünerová Lippertová, Ph.D.	Mgr. Jitka Klugarová, Ph.D.	OS	01.07.2025	30.11.2025
OD - Onko-rehabilitace	MUDr. Michal Říha, Ph.D. MBA	Mgr. Jitka Klugarová, Ph.D.	OS	01.07.2025	30.11.2025
OD - Rehabilitace vertebrogenních obtíží - co neindikovat	MUDr. Michal Říha, Ph.D. MBA	Mgr. Jitka Klugarová, Ph.D.	OS	01.07.2025	30.11.2025
OD - Zásady rozhodování pro provádění operačních výkonů u pacientů v terminální a léčebně neovlivnitelné fázi svého onemocnění	prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM	Mgr. Iuliia Pavlovská, Ph.D.	OS	01.07.2025	30.11.2025
OD - Řešení suicidálního chování na psychiatrických pracovištích	MUDr. Petr Šilhán	RNDr. Dana Vigašová, Ph.D.	OS	01.07.2025	30.11.2025
OD - Léčba komplexního regionálního bolestivého syndromu	MUDr. Michal Hájek, Ph.D.	Mgr. Iuliia Pavlovská, Ph.D.	OS	01.07.2025	30.11.2025

Dle výše uvedeného harmonogramu plánuje metodické centrum NIKEZ podpořit tvorbu a dokončit cca 159 OD během roku 2025. Důležité je poznamenat že 78 OD je před dokončením z roku 2024.

Další témata, u kterých předpokládáme zahájení v roce 2025 jsou uvedeny v tabulce 6, témata, která jsou plánována na období 2025/2026 jsou uvedeny v tabulce 7. Nutné je poznamenat, že priority u těchto témat může VR NIKEZ změnit a mohou přibýt témata nová s vyšší prioritou tvorby.

Tabulka 6 Tematické oblasti OD s plánovaným zahájením v roce 2025

OD – Vhodné kardiologické výkony pro jednodenní medicínu	Garan t
OD – Výkony vhodné pro Centra vysoce specializované péče v oblasti intervenční radiologie	TBD
OD - Výkony vhodné pro Centra vysoce specializované péče v oblasti chirurgie	TBD
OD - Vhodné materiály pro výplně zubů u dětské populace	TBD
OD - Míra výskytu nežádoucích událostí po totální endoprotéze (TEP) kyčelního kloubu v souvislosti s pobytem na JIP	TBD
OD - Míra výskytu hospitalizací v rámci konsolidační fáze léčby akutní leukémie	TBD
OD - Odškodňování lehkých onemocnění s výrazným komunitním šířením	TBD
OD - Odškodňování nemocí z povolání pro COVID-19	TBD
OD - Nákladová efektivita rehabilitace po TEP kyčelního nebo kolenního kloubu na specializovaném oddělení rehabilitační péče	TBD
OD - Nákladovost hospitalizací pro chirurgické odstranění nádoru u onkologických pacientů dle klinického stadia onemocnění	TBD
OD - Optimální způsob úhrady dialýzy u hospitalizovaných pacientů	TBD
OD - Míra výskytu nežádoucích událostí po otevřené resekci střeva v souvislosti s délkou pobytu na JIP	TBD
OD - Míra výskytu nežádoucích událostí po resekci nebo odstranění ledviny v souvislosti s pobytem na JIP	TBD
OD - Nákladová efektivita laparoskopického odstranění žlučníku v režimu jednodenní péče proti provedení za hospitalizace	TBD
OD - Nákladová efektivita laparoskopické resekce střeva proti otevřené operaci pro ZN	TBD
OD - Nákladová efektivita roboticky asistované cystektomie proti laparoskopické a otevřené operaci pro ZN	TBD
OD - Optimální způsob úhrady nákladných materiálových položek (mozkové, míšní, čelistní a sluchové implantáty) u hospitalizovaných pacientů	TBD
OD - Optimální způsob klasifikace pacientů, kteří potřebují vysokoprůtokovou aplikaci kyslíku	TBD
OD - Indukční fáze léčby akutní leukémie v množství vyžádané péče: 816 laboratoř lékařské genetiky, 818 laboratoř hematologická, 813 laboratoř alergologická a imunologická, 801 klinická biochemie	TBD
OD - Dehydratace pacienta (E86 Snížení objemu plazmy nebo extracelulární tekutiny, P741 Dehydratace u novorozence)	TBD
OD - Péče o pacienty s náhlými břišními příhodami	TBD
DP - Léčba infekčního postižení páteře	TBD
OD - Péče o pacienty s primárními páteřními nádory	TBD
OD - Péče o pacienty s postižením míchy	TBD
OD - Péče o pacienty (dětského věku) po tonsilektomii/adenotomii hospitalizované mimo ORL pracoviště	TBD
OD - Syndrom karpálního tunelu jako nemoc z povolání	TBD
OD - Real-life experience test	TBD
OD - Míra výskytu nežádoucích událostí po otevřené operaci plic v souvislosti s délkou pobytu na JIP	TBD
OD - Míra výskytu nežádoucích událostí po operaci v nitrolebním prostoru s kraniotomií v souvislosti s délkou pobytu na JIP	TBD
OD - Délka hospitalizace u závažných traumat hlavy/mozku v souvislosti s délkou pobytu na JIP	TBD
OD - Míra výskytu okamžitých rekonstrukcí prsu po odstranění prsu pro zhoubný novotvar	TBD
OD - Optimální způsob úhrady dialýzy u pacientů zemřelých za hospitalizace	TBD
OD - Implantace drenážního implantátu pro glaukom u pacientů ve věku 18 a více let – definováno výkonem 91721	TBD
OD - E-cigarety jako pomoc při odvykání kouření	TBD
OD - Diagnóza a léčba syndromu cauda equina	TBD

Tabulka 7 Tematické oblasti DP s plánovaným zahájením v roce 2025/2026

Doporučené postupy a aktualizace	Garant
DP – post COVID-19 (long covid) syndrom	TBD
DP - Neodkladná resuscitace dospělých	TBD
DP - Program screeningu kolorektálního karcinomu	TBD
DP - Aktualizace - Časný kolorektální karcinom	TBD
DP - Aktualizace - Pozdní kolorektální karcinom	TBD
DP - Aktualizace - Poruchy autistického spektra	TBD
DP - Chronický únavový syndrom	TBD
DP - Indikace kochleární implantace	TBD
DP - pro nasazování kyslíkové terapie bez ventilační podpory pacientům se sníženým svalovým tonusem	TBD
DP - Polyneuropatie (toxická polyneuropatie) po chemoterapiích	TBD
DP - Vzácná onemocnění, trofoblastická nemoc	TBD
DP - Péče o pacienty s mozgovými metastázami	TBD
DP - Provádění chirurgických zákroků směřujících ke změně pohlaví u transsexuálních pacientů	TBD
DP - Aktualizace Dekubity	TBD
DP - Aktualizace - Program screeningu karcinomu prsu	TBD
DP - Aktualizace - Program screeningu karcinomu děložního hrdla	TBD
DP - Péče o pacienty se spondylodiscitidou	TBD
DP - Elektrokonvulzivní terapie (a další tzv. biologické metody léčby v psychiatrii)	TBD

Výuka a vzdělávání

Kromě interních vzdělávacích akcí pro zvyšování kompetencí vlastního týmu probíhá vzdělávání formou „learning by doing“ u všech týmů, které tvoří OD, včetně představení koncepce NIKEZ, národní metodiky nebo Centrální evidence.

Formální vzdělávací aktivity proběhly v roce 2024 takto:

Dne 13. února 2024 proběhla na Univerzitě Palackého v Olomouci doktorská škola s názvem „Mezinárodní spolupráce a významné organizace praxe založené na důkaze“, kterou organizovala Jitka Klugarová. Rozsah akce byl půl dne.

V březnu 2024 se na Univerzitě Palackého v Olomouci konala doktorská škola na téma „Jak se správně zeptat aneb formulace zaměřené a zodpověditelné klíčové otázky“, kterou vedl Miloslav Klugar. Akce byla plánována v rozsahu půl dne.

V listopadu 2024 se uskutečnila na Univerzitě Palackého v Olomouci doktorská škola s názvem „Jak zvolit správný design výzkumu“. Organizátorem byl Miloslav Klugar a akce měla rozsah půl dne.

Dne 13. února 2024 se na Univerzitě Palackého v Olomouci konala další doktorská škola, tentokrát na téma „Jak správně, systematicky a cíleně vyhledat relevantní informace“. Akci vedla Jitka Klugarová a její rozsah byl půl dne.

V březnu 2024 proběhla na Univerzitě Palackého v Olomouci doktorská škola na téma „Přináší všechny studie stejně robustní důkaz“. Akci vedl Miloslav Klugar a trvala půl dne.

V listopadu 2024 se na Univerzitě Palackého v Olomouci uskutečnila doktorská škola s názvem „Evidence-Based Research aneb jak poznáme, že je další výzkum (ne) potřebný“. Hlavním organizátorem byl Miloslav Klugar a akce měla půldenní rozsah.

Dne 12. března 2024 se na Univerzitě Palackého v Olomouci konal seminář na téma „Koncepce NIKEZ, Česká Cochrane, JBI a GRADE Centra, doporučené postupy“. Akci organizoval Miloslav Klugar a měla jednodenní rozsah.

Dne 14. března 2024 proběhl online mezinárodní workshop s názvem „GRADE Working Group Meeting“. Organizátorem byl Miloslav Klugar a akce měla rozsah jednoho dne.

Dne 9. dubna 2024 se uskutečnil online mezinárodní workshop s názvem „Adolopment“. Akci vedl Miloslav Klugar a měla rozsah půl dne.

V období od 15. října do 15. listopadu 2024 se konal hybridní kurz „Základní kurz praxe založené na důkaze (blended learningový kurz)“. Kurz organizovala Jitka Klugarová a jeho celkový rozsah byly tři dny.

Ve dnech 18.–22. listopadu 2024 se v Brně na Kounicově ulici uskutečnil akreditovaný kurz JBI s názvem „Komprehenzivní kurz tvorby systematických a rapid review“. Organizátorem byl Miloslav Klugar a kurz trval pět dní.

Miloslav Klugar vede od roku 2018 metodologickou přípravu doktorandů na Fakultě zdravotnických věd, Univerzity Palackého v Olomouci a od roku 2023 zajišťují Jitka Klugarová a Miloslav Klugar Doktorskou školu zaměřenou na metodologii při Pedagogické fakultě, Univerzity Palackého v Olomouci.

Metodické centrum NIKEZ se v roce 2025 plánuje aktivně zapojit do výuky na Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (IPVZ) v akreditovaném programu Veřejné zdravotnictví. Tam by se ideálně ujala garanci modulu zaměřeného na EBM, systematická review a doporučené postupy (Dostupné [ZDE](#))

Organizace národních a mezinárodních KONFERENCÍ a odborných akcí

Členové Metodického centrum NIKEZ se nejen aktivně účastní odborných konferencí, ale působí i jako organizátor velmi významných národních a mezinárodních konferencí.

Mezi nejvýznamnější národní a mezinárodní konference a odborné akce od založení centra NIKEZ patří v letech 2023–2024 patří:

- [Konference NIKEZ 2023](#)
- [Konference NIKEZ 2024](#)
- [Global Evidence Summit 2024](#)
- GRADE working group meeting 2024

V průběhu roku 2025 bude metodické centrum NIKEZ organizovat dvě významné národní konference:

- „**Ideová**“ **konference tvorby DP a OD**, která proběhne v únoru 2025 v Praze. Jejím cílem je především podpořit úzkou spolupráci NIKEZ z odbornými společnostmi a stakeholdery v oblasti tvorby Doporučených postupů a Operativních doporučení.
- **Konference NIKEZ 2025** bude 3. výroční konferencí NIKEZ a proběhne v září/říjnu 2025. Jejím účelem bude informovat odbornou i laickou veřejnost o jednotlivých agendách NIKEZ, dosažených milnících, výstupech a dalších plánech.

Konference NIKEZ 2023 (16.–17. 10. 2023)

Tato konference představovala historicky první konferenci NIKEZ. Konala se 16.–17. 10. 2023 v hotelu Don Giovanni v Praze, představila nově vzniklé národní těleso Národní institut pro kvalitu a excelenci zdravotnictví (NIKEZ) a jeho agendy.

Záštitu nad odbornou akcí převzal ministr zdravotnictví Vlastimil Válek, jenž seznámil veřejnost s úkoly NIKEZ. „Úlohou NIKEZ je kromě významné metodické činnosti posílení a zlepšení komunikace napříč celým resortem,“ uvedl Válek a podotknul, že k systémovému a dlouhodobému řešení problémů ve zdravotnictví je nutný kontinuální vývoj, a to bez narušování politickými boji. „Výsledky naší práce budou vidět nejdříve za pět let. Pokud nevydržíme ve svých snahách dostatečně dlouhou dobu, tak nikdy nepřijdeme na to, zda byly správné, či ne.“

Jak bylo uvedeno výše, klíčovou součástí programu bylo také slavnostní otevření mezinárodních center: České Cochrane centrum, České JBI centrum excelence a Česká síť GRADE center. (více informací naleznete v podkapitole popisující „Slavnostní otevření mezinárodních center“).

Kompletní informace o průběhu, průběhu a výstupech první konference NIKEZ naleznete [ZDE](#).

Konference NIKEZ 2024 (9.–10. 9. 2024 O2 Universum, Praha)

Konference NIKEZ 2024, která se uskutečnila ve dnech 9. a 10. září v pražském O2 universu, zaznamenala značný zájem odborné veřejnosti. Témata letošního ročníku přilákala široké spektrum účastníků z řad zdravotnických pracovníků, akademiků, zástupců státní správy i odborníků na kvalitu zdravotní péče. MCN a jeho mezinárodní centra zajistila vstup v rámci druhého dne konference NIKEZ a prvního dne GES všem českým delegátům také na GES.

Úvodní dopolední blok konference NIKEZ byl věnován Systému hlášení nežádoucích událostí, jehož význam a aktuální vývoj představila Andrea Pokorná. Po odborném bloku následovalo oficiální zahájení konference. Slavnostního zahájení se ujali ministr zdravotnictví ČR, Vlastimil Válek, vědecký ředitel Světové zdravotnické organizace, sir Jeremy Farrar, a vedoucí kanceláře Světové zdravotnické organizace v ČR, Zsófia Pusztai.

Ve druhém bloku byly představeny cíle NIKEZ, jeho dosavadní úspěchy a přínosy v oblasti tvorby a managementu indikátorů kvality zdravotní péče.

Třetí blok se zaměřil na klíčové oblasti, jako je tvorba doporučených postupů a operativních doporučení, a na využití otevřených dat jako nástroje pro zlepšení kvality zdravotní péče.

Závěrečný blok obsahoval diskusi na téma postavení doporučených postupů a operativních doporučení v českém právním systému.

Program konference naleznete [zde](#).

Prezentace a videa z konference naleznete [zde](#).

Fotogalerii naleznete [zde](#).

Global Evidence Summit (10. – 13. 9. 2024 O2 Universum, Praha)

Global Evidence Summit (GES) je organizován jednou za 4 roky, kdy se spojí největší globální organizace v oblasti Evidence-Based Healthcare, zahrnující Cochrane, JBI, Guidelines International Network (GIN), Campbell Collaboration.

Hostitelskými organizacemi bylo Ministerstvo zdravotnictví ČR (MZ ČR), které tuto akci zaštilo, Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR) a Národní institut kvality a excelence zdravotnictví (NIKEZ), který se prostřednictvím svého Metodického centra a jeho třech mezinárodních center, České Cochrane Centrum, České JBI centrum excellence a Síti českých GRADE center výrazně podílí na organizaci této mezinárodní akce; a také tuto akci před šesti lety pro Českou republiku ve velké konkurenci získal.

GES je unikátní a vysoce prestižní akce, která sdružuje některé z předních světových organizací v oblasti praxe založené na důkazech a jejímž společným posláním je poskytnout platformu pro diskusi o zásadních otázkách v různých odvětvích, včetně zdravotnictví, vzdělávání, sociální spravedlnosti, životního prostředí a změny klimatu. GES je koncipován jako multidisciplinární a mezikulturní akce, jejímž cílem je výměna názorů na to, jak nejlépe vytvářet, shrnovat a šířit důkazy, které slouží jako podklad pro politiku a praxi, a jak tyto důkazy využívat ke zlepšení života lidí na celém světě.

GES se účastnilo téměř 2000 delegátů ze 154 zemí.

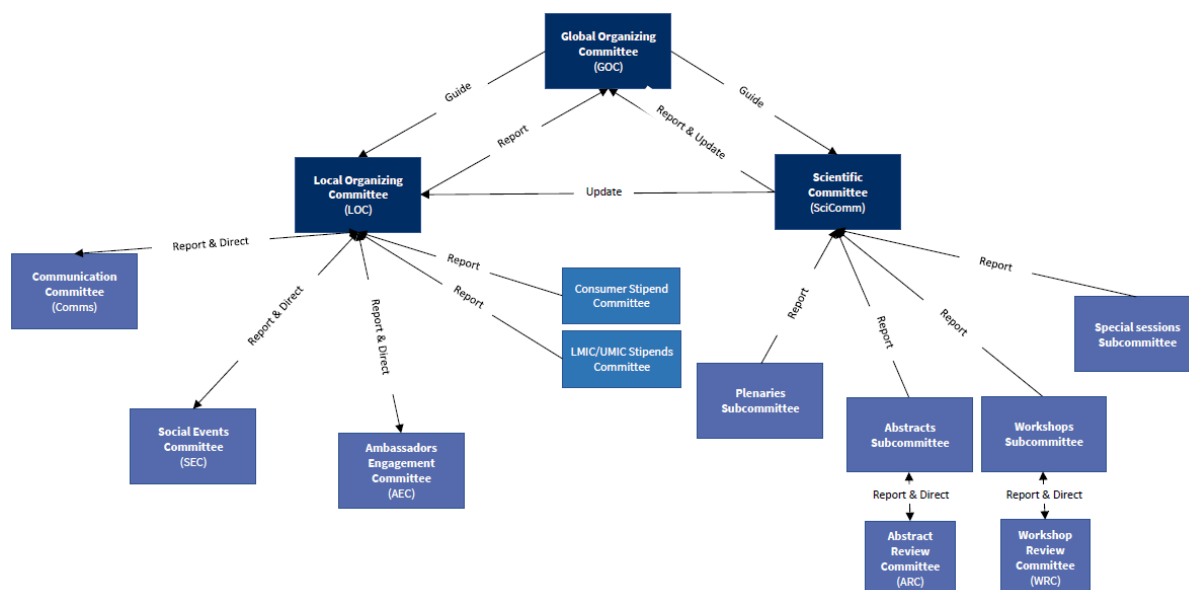
Členové metodického centra NIKEZ byly nejen velmi aktivně zapojeni do organizace celé akce, ale organizovali české speciální sekce:

- Speciální sekce NIKEZ
- Speciální sekce patientská
- Speciální sekce pedagogická
- Speciální sekce hyperbarická

Na celém summitu bylo ve struktuře jednotlivých komisí (viz obrázek 4), které na GESu pracovaly, a které pro summit zorganizovala místní rada složená ze členů českých center, celkem 205 členů z celého světa (více informací [ZDE](#)).

Komplexnost organizace této akce dokládá složení vědecké rady níže, kterou vedl Miloslav Klugar (více informací [ZDE](#)) a organizační strukturu (viz obrázek 4).

Obrázek 4. Organizační struktura GES

Téma GES 2024 „Používání důkazů. Zlepšování životů.“ zdůraznilo důležitost inovativních a spolupracujících přístupů k řešení globálních výzev v oblasti praxe založené na vědeckých důkazech. Summit se zaměřil na posílení systémů důkazů a jejich dopad na společnost a podporoval interdisciplinární a mezioborovou spolupráci.

GES 2024 spojil přední organizace v oblasti praxe založené na důkazech s cílem posílit globální systémy důkazů a jejich společenský dopad. Summit měl za cíl podpořit využívání spolehlivých vědeckých důkazů při řešení některých z nejzávažnějších zdravotních a sociálních výzev světa, sdružil multidisciplinární faktory z globální komunity důkazů, usnadnil komunikaci a spolupráci mezi těmi, kdo pracují na syntéze, šíření a implementaci důkazů, propagoval důkazy podložené rozhodováním na celém světě, posílil vazby mezi všemi partnery a podporovateli a představil práci všech partnerů a podporovatelů pomocí vysoce kvalitních vědeckých prezentací.

Důležitou roli v rámci GES hrála také WHO, která se stala spolu-sponzorem GESu. Do vědecké rady GESu nominovala svého zástupce a v rámci pre-summit dnu uspořádala několik vlastních setkání a dva kulaté stoly s organizační podporou MCN ve spolupráci s Českou kanceláří WHO. „Roundtable on Strengthening Science Ecosystems in the Czech Republic“ pod záštitou a předsedáním hlavního vědeckého šéfa WHO prof. Jeremyho Farrara. S účastí zástupců MCN, ÚZIS, českých univerzit a vědeckovýzkumných institucí.

Výrazná česká stopa na Global Evidence Summitu 2024

Na GESu všechny přivítal předseda místní, globální a vědecké rady summitu, Miloslav Klugar, za Českou republiku společně s ministrem zdravotnictví Vlastimilem Válkem.

Ředitel Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) Ladislav Dušek byl jedním z hlavních plenárních řečníků na druhém dílu GES seriálu, kde představil svůj příspěvek s názvem „From clinically-based evidence to evidence-based medicine: a story of building data-based policy via eHealth tools in the Czech Republic“ (Od klinicky podložených důkazů k medicíně založené na důkazech: příběh budování politiky založené na datech prostřednictvím nástrojů eHealth v České republice).

Ve své prezentaci shrnul více než 10 let zkušeností s budováním nového zdravotnického informačního systému v České republice. Tento systém byl vytvořen jako klíčová součást nově

zaváděného konceptu eHealth. Ladislav Dušek představil konkrétní příklady, jak tento systém přispívá ke strategickému rozvoji onkologické péče. Mezi hlavní body prezentace patřilo:

- Zřízení sítě komplexních onkologických center, která umožňují centralizaci odborné péče.
- Implementace programů screeningu rakoviny, přispívající k včasné diagnostice a efektivnější léčbě.
- Zajištění komplexní sociálně-zdravotní podpory pro pacienty v pokročilých fázích onemocnění a na konci života.

Všechny tyto kroky byly podpořeny důkladnou analýzou dat a využitím informačních platforem. Ladislav Dušek zdůraznil, že bez reprezentativního sběru dat a jejich efektivního využití v rámci široké spolupráce mezi politickými orgány a zdravotnickým systémem by nebylo možné prosadit ani realizovat zásadní změny v poskytování zdravotní péče.

Video plenárního příspěvku naleznete [zde](#).

Na této prestižní mezinárodní akci představilo i Metodické centrum NIKEZ svou činnost. **Jitka Klugarová** vystoupila jako plenární řečnick s příspěvkem „Where is the balance between speed and rigour in guidelines production and utilization synergy?“ (Kde leží rovnováha mezi rychlostí a důkladností při tvorbě a synergii využití klinických doporučení).

Ve své prezentaci Jitka Klugarová rozebrala klíčovou otázku synergie mezi tvorbou doporučení a jejich rychlou implementací. Upozornila na nutnost hledání rovnováhy mezi časovou efektivitou a kvalitní přípravou doporučení, což zahrnuje:

- Prioritizaci a efektivní využití dostupných zdrojů.
- Budování interdisciplinární spolupráce mezi odborníky z různých oborů.
- Využití digitálních nástrojů ke zrychlení a zpřesnění procesů.

Mezi hlavní výzvy tohoto procesu patří riziko narušení důkladnosti, omezené zapojení zúčastněných stran a potenciální zkreslení, které mohou ohrozit kvalitu výsledných doporučení.

Cílem příspěvku bylo otevřít odbornou diskusi o hledání rovnováhy mezi kvalitou a časovou efektivitou při tvorbě klinických doporučení. Prezentace se setkala s velkým zájmem a vyvolala podnětné debaty mezi účastníky summitu.

Video plenárního příspěvku naleznete [zde](#).

Speciální sekce NIKEZ

Global Evidence Summit (GES) 2024 nabídl platformu pro prezentaci práce Metodického centra NIKEZ mezinárodnímu publiku prostřednictvím jedné z vyžádaných českých sekcí. Tato speciální sekce umožnila detailní pohled na činnost centra a výzvy, kterým čelí.

V rámci této sekce představili členové Metodického centra následující oblasti své práce:

- Úvod do činnosti NIKEZ přednesli Miloslav Klugar a Ladislav Dušek, kteří společně prezentovali hlavní poslání a aktivity institutu.
- Metodiku národních doporučených postupů a operativních doporučení představil Miloslav Klugar.
- Prioritizaci témat v českém kontextu popsala Dana Vigašová, která se zaměřila na způsob výběru klíčových témat pro tvorbu doporučení.
- Centrální evidenci protokolů ke schváleným tématům uvedla Jitka Klugarová, která zdůraznila význam transparentnosti a organizace při práci centra.

Prezentace zahrnovala i konkrétní příklady:

- Dagmar Tučková představila operativní doporučení pro screening rakoviny prostaty.
- Vladimír Černý se ve svém příspěvku zaměřil na využití vysokoprůtokové aplikace kyslíku jako příklad inovativního přístupu v praxi.

Po prezentacích následovala panelová diskuse, během níž se otevřela témata klíčových výzev, kterým Metodické centrum NIKEZ čelí. Mezi diskutované výzvy patří:

- Nedostatek času na tvorbu doporučení.
- Omezené množství kvalifikovaných výzkumníků v oblasti medicíny založené na důkazech (EBM).
- Postavení doporučených postupů ve zdravotním a právním systému České republiky.

Cílem této sekce bylo rozproudit debatu o těchto otázkách na mezinárodní úrovni a hledat inspiraci pro další rozvoj centra v rámci globální spolupráce

Video ze speciální sekce naleznete [zde](#).

Speciální sekce patientská

Global Evidence Summit (GES) 2024 přinesl jedinečný prostor pro zapojení všech klíčových stakeholderů do tvorby klinických doporučení a zdravotní politiky, a to včetně pacientů a širší veřejnosti. Význam tohoto přístupu představila česká patientská sekce s názvem „Empowering Engagement: Integrating Patients and the Public in Guideline and Health Policy Development“ (Posilování zapojení: Integrace pacientů a veřejnosti do tvorby doporučení a zdravotní politiky).

Cílem sekce bylo:

- Zdůraznit význam zapojení pacientů a veřejnosti do rozhodovacích procesů ve zdravotnictví.
- Sdílet postupy a metodiky pro efektivní spolupráci s těmito skupinami.
- Podpořit kritickou diskusi o výzvách a překážkách spojených s jejich zapojením.

Sekci facilitovali Anna Arellanesová a Robert Hejzák za patientské organizace a za Metodické centrum NIKEZ Dagmar Tučková a Dana Vigašová. Program zahrnoval odborné prezentace i panelovou diskusi, která umožnila sdílení zkušeností mezi účastníky.

Za Metodické centrum NIKEZ vystoupila Jitka Klugarová s příspěvkem „National Institute of Quality and Excellence in Healthcare: Patient's involvement in the guideline development“ (Zapojení pacientů do vývoje doporučení v rámci Národního institutu kvality a excelence ve zdravotnictví).

Diskuse se zaměřila zejména na výzvy a překážky, kterým pacienti a veřejnost čelí při zapojení do vývoje doporučení. Mezi hlavní témata patřila omezená informovanost, potřeba vhodného vzdělávání a podpory, ale také překážky spojené s organizačními a legislativními procesy.

Tato sekce zdůraznila nezbytnost integrovat hlas pacientů a veřejnosti do procesů tvorby zdravotní politiky a vytvořit prostředí, kde jejich zkušenosti a potřeby budou plně zohledněny.

Speciální sekce Národního Screeningového centra ÚZIS ČR

Tato speciální sekce měla za cíl představit klíčové aspekty implementace screeningových programů rakoviny, které jsou založeny na důkazech a zaměřují se na snížení úmrtnosti a výskytu vybraných typů rakoviny. Přestože jsou tyto programy velmi efektivní, jejich přenesení do praxe v rámci konkrétního zdravotnického systému je složitým procesem, který vyžaduje důkladné zohlednění místního kontextu. Jedním z klíčových nástrojů, které mohou pomoci, je

implementační výzkum, který v kombinaci se systémy zajištění kvality zaručuje rovnováhu mezi přínosy a možnými riziky screeningu.

Cílem této sekce bylo také přiblížit evropský rámec pro tvorbu doporučení a schémat zajištění kvality v oblasti screeningu a na konkrétním příkladu z České republiky ukázat, jak lze přenášet poznatky do reálné praxe. Přednášky se zaměřily na různé aspekty tohoto procesu, včetně doporučení Rady EU pro screening rakoviny a jejich národní implementace, iniciativ Evropské komise zaměřených na podporu metodologické transparentnosti při adaptaci a implementaci napříč Evropou, a na činnost Českého národního screeningového centra jako klíčového hráče v oblasti překlada důkazů do praxe.

Speciální sekce pedagogická

Global Evidence Summit (GES) 2024 zahrnoval inovativní speciální sekci s názvem „**Evidence-based Education, Synthesis and Guideline Development in Pedagogy**“ (Vzdělávání založené na důkazech, syntéza a tvorba doporučení v pedagogice), která se zaměřila na stav této oblasti a její metodologické přístupy.

Tato sekce měla za cíl:

- Analyzovat aktuální stav vzdělávání založeného na důkazech (EBE).
- Představit metodiky a přístupy pro efektivní syntézu a implementaci důkazů do praxe.
- Diskutovat klíčové výzvy a strategie pro budoucí rozvoj této oblasti.

Facilitátory sekce byli Jian Du, Jana Marečková a Alžběta Smrčková, kteří vedli program zahrnující odborné přednášky a panelové diskuse.

Za Metodické centrum NIKEZ vystoupili Tereza Vrbová a Miloslav Klugar s příspěvkem „Evidence Transfer and Implementation in Education“ (Přenos a implementace důkazů ve vzdělávání). Jejich prezentace se zaměřila na praktické způsoby, jak efektivně využívat důkazy k rozvoji vzdělávacích postupů, a na strategie, jak zvýšit důvěryhodnost a robustnost těchto důkazů.

Diskuse se soustředila na výzvy, kterým čelí tvůrci doporučení ve vzdělávání, jako je nedostatek kvalitních dat, časové omezení a potřeba překonat skepticismus veřejnosti. Zároveň byly prezentovány možné strategie, které by mohly napomoci v budoucnu překonávat tyto překážky a zvyšovat důvěryhodnost výsledků vzdělávání založeného na důkazech.

Tato sekce zdůraznila význam systematického přístupu k tvorbě vzdělávacích doporučení a využití evidence-based metodik jako klíčového prvku pro budoucí inovace v pedagogice.

Speciální sekce hyperbarická

Global Evidence Summit (GES) 2024 poskytl prostor pro inovativní diskuzi v rámci české speciální sekce s názvem „Diving Deep into Evidence: The Role of Hyperbaric Medicine within Evidence-Based Medicine“ (Hlubší ponor do důkazů: Role hyperbarické medicíny v medicíně založené na důkazech). Tato sekce se zaměřila na integraci hyperbarické medicíny (HBOT) do přístupu založeného na důkazech (EBM) a její potenciál v klinické praxi.

Sekci facilitovali a zároveň na ní vystoupili Michal Hájek, Radek Spudil a Miloslav Klugar, přičemž za Metodické centrum NIKEZ představil Miloslav Klugar příspěvek „The effectiveness and safety of hyperbaric oxygen therapy for chronic diabetic foot ulcers: an overview of systematic reviews with de novo meta-analysis of randomized controlled trials“ (Efektivita a bezpečnost hyperbarické kyslíkové terapie pro chronické diabetické ulcerace nohou: přehled systematických přehledů s de novo metaanalýzou randomizovaných kontrolovaných studií).

Témata diskutovaná v rámci sekce zahrnovala:

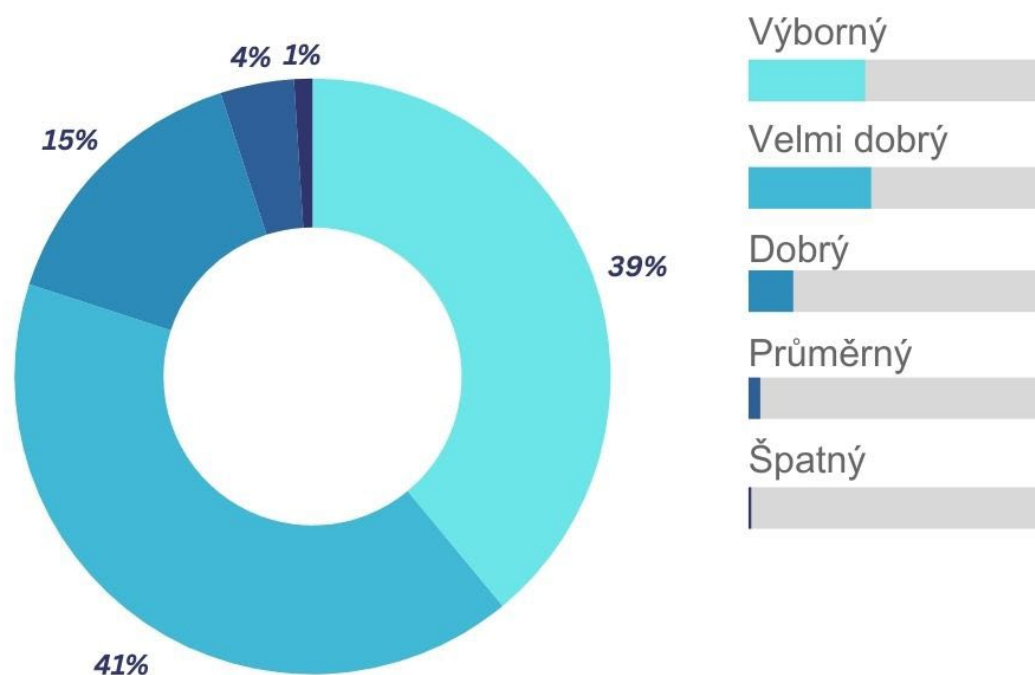
- Přezkoumání nejnovějších důkazů podporujících klinické aplikace hyperbarické medicíny, včetně hojení ran, léčby otravy oxidem uhelnatým a dekompresní nemoci.
- Výzvy při provádění výzkumu a tvorbě vysoce kvalitních důkazů v oblasti hyperbarické medicíny, které vyplývají z jejích specifických provozních a klinických souvislostí.
- Důsledky nedávných výzkumných zjištění pro klinickou praxi, včetně hledání rovnováhy mezi důkazy, názory odborníků a preferencemi pacientů.
- Budoucí směřování výzkumu v hyperbarické medicíně, včetně potřeb společných studií a inovativních metodologií pro překonání stávajících omezení.

Sekce zahrnovala odborné přednášky i živou diskusi, během níž účastníci sdíleli své zkušenosti a nápady pro další výzkum a klinické aplikace hyperbarické medicíny.

Tato sekce zdůraznila důležitost propojení důkazů s praxí a potřebu mezinárodní spolupráce pro další pokrok v této oblasti medicíny.

Obrázek. 5. Celkové hodnocení GES

CELKOVÉ HODNOCENÍ ODBORNÉHO PROGRAMU GLOBAL EVIDENCE SUMMITU 2024

GRADE Working Group workshop

Mezinárodní setkání GRADE Working Group, bylo post summitové setkání, které se uskutečnilo v pražském Hotelu ILF, přivítalo odborníky z celého světa, aby diskutovali o nejnovějších trendech v hodnocení jistoty důkazů a síly doporučení. Tohoto významného setkání se zúčastnili také členové Metodického centra NIKEZ, kteří jsou součástí české sítě GRADE center.

GRADE Working Group je globální pracovní skupina, která vyvinula transparentní metodologický přístup k hodnocení důkazů. Tento systém, považovaný za standard ve vývoji doporučení, vznikl

díky spolupráci mnoha předních organizací působících na poli medicíny založené na důkazech (EBM).

Sobotní setkání mělo za cíl:

- Propojit členy GRADE Working Group a regionálních poboček k výměně zkušeností.
- Prezentovat novinky v oblasti metodologie, včetně témat jako umělá inteligence, zdravotní ekvita a ekonomika ve zdravotnictví.
- Posílit mezinárodní spolupráci a sdílení poznatků pro další rozvoj metodologie.

Členové Metodického centra NIKEZ pravidelně absolvují školení v oblasti GRADE metodologie a účast na akcích, jako bylo toto setkání, jim umožňuje získat nejaktuálnější informace. Tyto poznatky hrají klíčovou roli při tvorbě národních doporučených postupů a operativních doporučení.

Mezinárodní spolupráce je zásadní pro zajištění, aby doporučení v České republice odpovídala nejnovějším globálním standardům a přispívala k poskytování kvalitní a efektivní zdravotní péče.

Mediální a odborné výstupy

Sborník abstraktů z Global Evidence Summit

Abstracts accepted for the 2nd Global Evidence Summit, Prague, Czech Republic. Cochrane Database of Systematic Reviews 2024; (1 Suppl 1). Dostupné zde: <https://www.cochranelibrary.com/documents/20182/64256496/Abstracts+accepted+for+the+2nd+Global+Evidence+Summit+2024/148d42a7-fbc7-af71-a1c4-e6aff166d12c>.